

ZLATI KAMEN

Letni pregled razvoja slovenskih lokalnih skupnosti

Posebna priložnostna izdaja. Februar 2018

Razvojno najbolj prodorne občine leta 2018

**Župani
novega vala**

**Iščemo preboj:
kje so v štirih letih
napredovali najbolj**

**VARNI IN
POVEZANI
NA DOMU**

E-OSKRBA

ZA VARNO BIVANJE NA DOMU

Socialni servis pomoč na daljavo

Starejšim omogoča daljše, bolj samostojno in bolj varno bivanje na domu ter 24-urno organizacijo pomoči v centru za pomoč na daljavo.

Storitev E-oskrba omogoča enostaven in hiter klic na pomoč v primeru nenadne slabosti, slabega počutja ali padca ter hitro organizacijo pomoči. Oprema je nameščena v domu uporabnika in omogoča sproženje klica na pomoč s pritiskom na gumb na obesku, varovalni enoti ali s samodejnim proženjem. Pomoč organizira usposobljeno osebje centra za pomoč na daljavo.

Izjava se na podlagi dovoljena in pod nadzorom **Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti**.

Več informacij o storitvi E-oskrba si lahko ogledate na spletni strani

www.telekom.si/zasebni-uporabniki/e-oskrba in v centrih Telekoma Slovenije.

Telekom Slovenije v sodelovanju z ZDUS izvaja projekt **»Varni in povezani na domu«**, v okviru katerega **sofinancira vzpostavitev in delovanje storitve E-oskrba** [79 EUR na uporabnika] in vabi občine, da se pridružijo k sofinanciranju storitve ter tako **svojim občanom omogočijo daljše in bolj varno, dostojno bivanje na domu** in podpre njihove družine pri skrbi za svojce. Kontakt: ezdravje@telekom.si.

TelekomSlovenije

KOLENDAR DOGODKOV ZA LETO 2018

02 FEB	Zakon o izvršbi in zavarovanju-Novela ZIZ-L Ljubljana	04 APR	Izobraževanje za nadzornike Ljubljana
07 FEB	Vodenje »problematičnih« sodelavcev Ljubljana	10 APR	Akademija kontrolinga Ljubljana
13 FEB	Zlati kamen Ljubljana	11 APR	Oskrbovalne verige v znanosti in praksi 2018 Portorož
13 FEB	Govorica telesa Ljubljana	12 APR	VMware konferenca Ljubljana
14 FEB	ADMA seminar: Tehnike sproščanja Ljubljana	16 APR	Slovenski kadrovski kongres 2018 Portorož
08 MAR	Zdravstveni razvojni forum 2018 Portorož	10 MAJ	Nabavna konferenca 2018 Portorož
08 MAR	Merjenje učinkov izobraževanja Ljubljana	10 MAJ	Vodenje »problematičnih« sodelavcev Ljubljana
12 MAR	Postanite stečajni upravitelj Ljubljana	15 MAJ	Čustvena in socialna inteligentnost v vsakdanji rabi Ljubljana
13 MAR	Forum poslovne analitike 2018 Ljubljana	16 MAJ	Pogajalska akademija Ljubljana
15 MAR	Kadrovski selekcijski intervju Ljubljana	17 MAJ	Kongres pisarniške odličnosti ADMA Portorož
16 MAR	Kako komunicirati, ko je naš sogovornik »težaven« Ljubljana	23 MAJ	Stvarnopravni dnevi 2018 Ljubljana
20 MAR	Usposabljanje pooblaščenecv za preprečevanje mobinga Ljubljana	24 MAJ	Poslovni protokol in Ksenija Benedetti Ljubljana
21 MAR	Promocija zdravja na delovnem mestu Šmarješke Toplice	31 MAJ	XVII. Dnevi delovnega prava in socialne varnosti Portorož
22 MAR	Odpoved pogodbe o zaposlitvi v praksi Ljubljana	04 JUN	Kako komunicirati, ko je naš sogovornik »težaven« Ljubljana
28 MAR	Samozavest na delovnem mestu Ljubljana	07 JUN	Usposabljanje pooblaščenecv za preprečevanje mobinga Ljubljana

FOTO: MARJAN ARTNAK

6 Prvo mesto: kam je šla nagrada zlati kamen 2018

7 Pregled regionalnih zmagovalk in finalistk

Vse kandidatke

8 Generacija 2018

- 11 Zahodna Slovenija
- 17 Osrednja in jugovzhodna Slovenija
- 23 Od Koroške do Posavja
- 29 Vzhodna Slovenija

9 Župani novega vala

Kakšne značilnosti imajo župani občin, ki so naredile v zadnjih letih največji razvojni preskok?

- 35 Kako izmeriti preboj?
- 37 10 Najboljših praks

38 Oglasna priloga: Občine se predstavijo

Zlati kamen je publikacija, priložnostno izdana ob konferenci Zlati kamen 2016. Publikacija je brezplačna. Odgovorni urednik: Robert Mulej
Oblikovanje: Nina Marselan
Urednik fotografije: Miško Kranjec
Fotografija na naslovnici: Miško Kranjec
Trženje: Nina Centa
Planet GV d.o.o., Likožarjeva 3, 1000 Ljubljana

Založnik: SBR d.o.o., Šarhova 8, 1000 Ljubljana

Zlati kamen je blagovna znamka v lasti podjetij SBR d.o.o. in Planet GV d.o.o.

www.zlatikamen.si

Prvo mesto: Kočevje

FOTO: MARJAN ARTNAK

Letos smo pri izboru zmagovalk posebej ocenjevali razvojni premik v zadnjih letih. Preboj. Le malo krajev je v zadnjih letih naredilo tolikšen preobrat, kot ga je Kočevje. Leta 2010 je bilo Kočevje odmaknjen kraj, obremenjeno s preteklostjo in z resnimi razvojnimi izzivi. Po sestavljenem indeksu razvojne uspešnosti ISSO je bilo uvrščeno med zadnjih deset občin v Sloveniji. Če merimo preboj, je Kočevje zdaj uvrščeno nadpovprečno dobro zaradi premikov na področjih, kjer se lahko spremembe zgodijo razmeroma hitro. To sta gospodarstvo in trg dela.

A največjega preboja Kočevja ni mogoče neposredno izmeriti. Prej je bila za kraj značilna stagnacija in ujetost v rane preteklosti. Zdaj V Kočevju prevladuje nov duh, ki ga zaznamujeta modernost in optimizem. Kočevje je valilnica dobrih praks. V kraju imajo močan program za mlade in izjemno aktiven center mladih. So inovativni na področju upravljanja. Kočevje deluje zgledno transparentno. Ima strategijo upravljanja kapitalskih naložb. In ni jih strah rešitev, kot je gradnja novega vrtca v javno-zasebnem partnerstvu. Za mnoge v Sloveniji je to še vedno tabu. Spodbujajo nastajanje mladih tehnoloških podjetij, socialno podjetništvo, zadružništvo in krožno gospodarstvo. Štiri nove zanimive zadrage

kažejo, da jim to uspeva. Prava prispodoba za razvoj kraja v celoti je vas Mokri potok: prej zapuščeno naselje se zdaj razvija kot model eko vasi, ki deluje po doslednih trajnostnih načelih. Vse dobre zamisli se ne uresničijo tako kot so bile načrtovane. To je življenjska resnica, ki velja tudi za Kočevje. Ambiciozni projekt kogeneracije ni uspel. Zaenkrat. A v Kočevju se niso vdali. Les ostaja v središču razvojne strategije. Prostrani gozdovi so bili v polpreteklosti breme Kočevja in njegova huda rana. Zdaj je to izjemno naravno bogastvo tisti element, ki so ga v občini prepoznali kot glavno prednost občine in njeno pot v prihodnost. To pot tlakujejo z vrsto aktivnosti: z novim podjetjem Kočevski les, s Festivalom lesa, s sodelovanjem z bienalom industrijskega oblikovanja. Doslednost pri usmeritvi v les kažejo tudi tako, da postavijo prvi leseni dom za starostnike v Sloveniji.

Kočevje ni idealni kraj. Ima vrsto težav in izzivov. A ne glede na te, so v kraju prepričali Japonce iz družbe Yaskawa, da v Evropi ni boljšega kraja za novo tovarno industrijskih robotov. Če Slovenija res gradi prihodnost na kombinaciji digitalnega in zelenega, Kočevje lahko postane zgled te razvojne paradigme. Tako rekoč kraj sožitja med medvedi in roboti. ○

Kandidatke za nagrado Zlati kamen 2018

AJDOVČINA

Občina se uspešno preobraža iz tradicionalnega indu-strijskega kraja v središče visokotehnološke industrije in je v zadnjem času naredila izrazit zasuk v modernost.

BREŽICE

Zakaj Brežice? Prvič, zaradi vrednosti indeksa preboja in dinamičnih kazalnikov. Drugič, zaradi dobrih praks, ki jih uvaja občina na področju turizma, pospeševanja podjetništva, zaposljivosti mladih in pomoči starejšim.

HOČE SLIVNICA

Vrednosti dinamičnih kazalnikov so za občino Hoče-Slivnica odlične in kažejo, da je novi garnituri uspel pravi razvojni preboj. O kakovosti dela pričajo tudi priznanja, ki jih je občina že prejela.

IVANČNA GORICA

Ivančna Gorica je izvrsten primer kraja, kjer so dobre prakse pripeljale do merljivega uspeha. Upravljanje občine še naprej odlikujeta modernost in strateška naravnost.

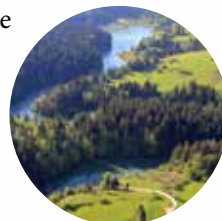
KOBARID

V Kobaridu so v zadnjih letih naredili preboj na področju turizma in okolja. Kobarid sodi po merljivih kazalnikih med najbolj dinamično razvijajoče se turistične destinacije pri nas.

KOČEVJE

Kočevje je naredilo po letu 2010 nara-vnost neverjeten preobrat. Upravljanje kraja odlikuje nov duh modernosti in vrsta svežih idej. S svojo energijo je Kočevje us-pelo pritegniti tudi vrhunsko svetovno visokotehnološko podjetje.

LOGATEC

Logatec postaja v skladu s staro tradicijo fur-manstva pomembno logistično vozlišče in podjetniški center. V kraju so naredili nekaj pohvalnih korakov na področju javnega prevoza (brezplačni avtobus, uva-janje voženj na poziv).

MURSKA SOBOTA

Nova strategija izraziteje poudarja vlogo kraja kot regionalnega središča. Do merljivega premikaje prišlo na trgu dela (četudi z zamikom glede na druge kraje), zlasti pa na varnostnem področju.

POSTOJNA

Postojna je prva dobitnica nagrade Zlati ka-men, ki se je po prejemu priznanja ponov-no uvrstila med kandidatke. Zakaj? Ker je nova garnitura v občino prinesla svež veter in sprožila vrsto sprememb na različnih področjih, pri tem pa ima že merljive rezultate.

RADLJE OB DRAVI

Po vrednosti indeksa preboja so Radlje ob Dravi na 19. mestu, ob tem pa v kraju še kar naprej nastajajo nove in izvirne dobre prakse. Dober primer, kako lahko inova-tivni in sveži pristopi peljejo k merljivim izboljšavam na vseh ravneh.

RUŠE

Nova garnitura je v občino prinesla popoln zasuk v razvojni filozofiji. Ta po novem poudarja izobraževanje, vzgojo, šport in kulturo: ni presenečenje, da ponujajo Ruše eno najboljših kakovosti življenja pri nas.

ŽALEC

V Žalcu so znali razvoj opreti na jasno identificirano in edinstveno identiteto. Blagovna znamka Zeleno zlato celovito povezuje turistično ponudbo z izrazitim ekološkim predznakom in pridelavo hrane.

www.zlatikamen.si

Generacija 2018

Sedem značilnosti kandidatk sedmega izbora za nagrado Zlati kamen.

Hočete razvojni preboj? Izvolite mladega, dobro izobraženega in aktivnega župana

---

NOVI VAL ŽUPANOV

Pet finalistk vodijo župani, rojeni leta 1970 ali pozneje. Prav tako ima pet finalistk župane, ki občino vodijo prvič. Župani novega vala izstopajo po izobrazbi, so dinamični in vsestranski. Kljub mladosti imajo dostikrat za seboj zanimiv nabor izkušenj. O novem valu županov si več lahko preberete v nadaljevanju.

NA MLADIH OBČINA STOJI

V nekaterih krajih mladinski center uporabljajo kot gonilo razvoja. Ti centri delujejo tudi na področju spodbujanja podjetništva in turizma. Značilni primeri so Ajdovščina, Radlje ob Dravi in Ruše. Ni naključje, da so bili župani nemalokrat na čelu teh centrov – Teodor Beočanin iz Ajdovščine je bil pred izvolitvijo idejni oče vseslovenskega programa mladim prijazna občina, je soavtor strategije za mlade v Ajdovščini, »pod njegovo taktirko pa sta zrastle tudi Mladinski center in Hotel Ajdovščina«.

URAVNOTEŽENA KAKOVOST

Kandidatke so redkokdaj tako enakovredne kot so bile letos. Strokovni svet je imel pri izbiri zmagovalca zahtevno delo in prav lahko bi podelili več Zlatih kamnov. Precej verjetno so med letošnjimi kandidati tudi zmagovalci prihodnosti.

MEHKA MOČ

Zelo pomembna skupna značilnost letošnjih kandidatk: močno gradijo na »mehkih« elementih razvoja, spodbujanju prostovoljstva, participacije občanov, sodelovanja z nevladnimi organizacijami in skrbi za najbolj ranljive skupine. Na teh področjih so kandidatke razvile kar nekaj dobrih praks. Dve občini preizkušata participatorni proračun. V Hočah-Slivnici spodbujajo sodelovanje z nevladnimi organizacijami s prirejanjem forumov. V Murski Soboti so naredili korak naprej

pri kakovostni integraciji Romov. V Postojni so organizirali brezplačno zobozdravstveno oskrbo za ljudi brez zavarovanja. Le nekaj primerov.

TRAJNOSTNI PROMET NA PREHITEVALNEM PASU

Ko je pred nekaj leti strokovni svet projekta kot rdečo nit izbora določil trajnostni promet, smo imeli kar nekaj zadreg: razen večjih mest in nekaj izjem o kakšnem sistematičnem pristopu na tem področju večinoma ni bilo sledu. Zdi se, da se je stanje spremenilo, odkar morajo občine pripravljati celostne prometne strategije: poudarek na elementih trajnostnega urejanja prometa je očiten, kandidatke pa imajo na tem področju kar nekaj dobrih praks. S smiselno zasnovanim javnim prevozom izstopajo zlasti Kobarid, Logatec in Murska Sobota.

LUČ Z VZHODA

Lani smo našli v vzhodni Sloveniji le dve kandidatki, primerni za finale izbora za razvojno najprodornejšo občino. Letos so kandidatke iz Podravja in Pomurja med najbolj kakovostnimi, vse pa odlikuje to, da so dosegle izrazit razvojni preboj v zadnjih letih. Vse tri občine vodijo novi župani. In vse tri finalistke odlikuje posebna energija.

SREDNJE VELIKO JE LEPO

Zanimivo, ko poudarimo razvojni preboj v točno določenem časovnem obdobju, se na vrhu seznama znajdejo srednje veliki kraji. V velikih mestih je težje narediti preobrat v relativno kratkem času. Majhni kraji dostikrat nimajo kritične mase, da bi – tudi ob sposobnih in delovnih ekipah – lahko naredijo prepričljiv razvojni preboj.

Sedem kandidatk ima med 10.000 in 20.000 prebivalci. Nobena med finalistkami ni izrazito majhna. Najmanjši je Kobarid (okrog 4.100 prebivalcev). In nobena ni zelo velika: največje so Brežice z dobrimi 24.000 prebivalci. ○

Finalistke iz vzhodne Slovenije odlikuje posebna energija

Župani novega vala

Hočete hiter razvojni preboj? Izvolite mladega, dobro izobraženega in vsestransko aktivnega župana

Pred nekaj leti smo odkrivali, da so občine z ženskami na čelu dostikrat nadpovprečno uspešne. Glavna ugotovitev letošnjega izbora, ki se posebej osredotoča na razvojne premike v zadnjem obdobju postavlja v ospredje nove in mlajše župane. Ti imajo - ob vsej različnosti - nekaj izrazitih skupnih točk.

Prvič, mladost. Pet finalistk vodijo župani, rojeni leta 1970. To so Ajdovščina, Hoče-Slivnica, Ruše, Radlje ob Dravi in Kočevje. Dva župana, Marko Soršak iz Hoč-Slivnice in Tadej Beočanin iz Ajdovščine, sta rojena po letu 1980. Če dodamo še Postojno (Igor Marentič je rojen leta 1967), so bili leta 2014 v polovici finalistk izvoljeni župani, mlajši od 50 let.

Na podobne primere smo naleteli že pri prejšnjih izborih. Lani sta nas denimo prepričala Miran Šarec iz Kamnika in Gregor Macedoni iz Novega mesta. Šarec je rojen leta 1977, Macedoni pa leta 1973. A še nikdar ni bilo toliko finalistk z razmeroma mladimi župani kot prav letos, ko je strokovni svet projekta v žarišče postavil preboj.

Drugič, izobrazba. Najbolj izstopa zagotovo župan Kočevja Vladimir Prebilič: doktor znanosti in bivši predstojnik katedre za obramboslovje

dr. Vladimir Prebilič

FOTO: BOJAN ŠTEFANIČ

FOTO: ARHIV OBČINE AJDOVŠČINA

Tadej Beočanin

je ob županovanju tudi izredni profesor na ljubljanski fakulteti za družbene vede. Najprej je končal študij geografije in zgodovine na filozofski fakulteti, potem pa je kot nemški štipendist preučeval logistiko Wehrmachta in tako postal strokovnjak za obramboslovje. Tudi župan Murske Sobote Aleksander Jevšek (letnik 1961) je doktor znanosti s področja kriminalistike, predava na fakulteti za varnostne vede in na Višji policijski šoli v Tacnu. Tretji z doktoratom med župani je Marko Soršak. Tudi Soršak poučuje: je asistent na Fakulteti za gradbeništvo

Pomembna je širina.

Uroš Razpet iz Ruš (1970) je diplomiran arhitekt, ob tem pa še magister poslovedenja: MBA naslov je pridobil na univerzi v Kansasu. Prav to je tretja lastnost županov novega vala: širina in vsestranskost. Igor Marentič je glasbenik, fotograf in vrhunski športnik z več naslovi državnega prvaka v paramotornem letenju. Tadej Beočanin iz Ajdovščine je bil načelnik Zveze tabornikov Slovenije. Dušan Strnad iz Ivančne

Večina županov letošnjih finalistk odstopa od stereotipne podobe slovenskega župana.

FOTO: TOMAŽ PENKO

Igor Marentič

Gorice (1961) je prostovoljni gasilec in bivši rokometaš. Marko Soršak iz Hoč-Slivnice je med drugim delal kot natak, barman in urejevalec okolice. Zelo zanimivi so tudi podžupani razvojno najprodnornejših občin: v Rušah je prvi podžupan bivši poveljnik prostovoljnega gasilskega društva, drugi podžupan pa je zaposlen prekarno.

Četrta lastnost, zanimiva preteklost. Kljub mladosti se lahko župani novega vala pohvalijo z uspehi iz preteklosti. Uroš Razpet je tako uveljavljen arhitekt, ki je zmagal na vrsti natečajev – med drugim tudi za ureditev Mariborskega otoka in levega brega Drave. Med njegovimi deli sta na primer tudi prenova ptujskega gledališča in Muzej sodobne umetnosti v črnogorskem Cetinju. Aleksander Razpet ni bil le direktor slovenske policije, ampak se je zapisal v nacionalno zgodovino kot idejni oče Nacionalnega preiskovalnega urada. Igor Marentič je prišel iz gospodarstva: 24 let je delal v lesno predelovalni industriji. Razpet in Soršak sta bila v prejšnjem mandatu podžupana z zahtevnimi nalogami na področju razvoja infrastrukture.

Šola izkušenj.

Tudi trde šole iz preteklosti so dobra popotnica. Dokaz je župan Radelj Alan Bukovnik. Po končani višji agronomski šoli se je zaposlil na bencinski črpalki, da je lahko vzdrževal mlado družino. A ob tem je študiral naprej – in to vztra-

jno še vedno počne. Zdaj je vpisan na doktorski študij na ljubljanski Fakulteti za družbene vede. Pred tem je diplomiral na visoki upravni šoli in potem še dobil magistrski naslov. Letos zaključuje že četrti mandat: župan je postal leta 2002, ko je bil star 32 let. V tem času so Radlje ob Dravi naredile izjemen razvoj in so poleg Ljubljane edina občina v Sloveniji, ki se je trikrat uvrstila v finale za nagrado Zlati kamen.

Bukovnik je z dolžino mandata bolj kot ne izjema med dvanajstimi župani: tretji mandat zaključuje še Ivan Molan (1963) iz Brežic. Nemalokrat se rezultati razvojnega dela izrazito pokažejo šele v drugem mandatu, zlasti ko gre za vrednosti merljivih kazalnikov. To denimo velja za Kočevje, Ivančno Gorico ali Žalec. A pet županov je letos na čelu občine prvič in nekateri so naredili v kraju res izjemen preobrat. Več o tem lahko preberete v naslednjem prispevku.

FOTO: ARHIV OBČINE RADLJE

Alan Bukovnik

Pod črto: večina županov na čelu letošnjih finalistk je drugačnih od neke uveljavljene in morda stereotipne podobe slovenskega župana. Ne glede na to, koliko je stereotip nekega tipičnega slovenskega župana sploh na mestu, pa lahko ugotovimo dvoje. Najbolj jih družijo preboji, ki so ga njihovi kraji dosegli. In med kandidatkami še nikdar doslej nismo imeli v povprečju tako mladih županov. Da se je župan Hoč Marko Soršak nad politiko navdušil, ko je prebiral revijo Ciciban, je seveda zgolj naključje. ○

Prva: Ajdovščina - veter sprememb

Tadej Beočanin

Občina, ki se uspešno preobraža iz tradicionalnega industrijskega kraja v središče visokotehnološke industrije, je v zadnjem času naredila izrazit zasuk v modernost.

V času prejšnjega mandata so se morali v občini soočiti s hudo krizo tradicionalne industrije – vrhunec te krize je bil stečaj Primorja. Tedanja garnitura se je na krizne razmere odzvala zelo aktivno. Novi župan in njegova ekipa smiselno nadaljujeta ta prizadevanja s tem, da so aktivnosti postavljene v nov in bistveno bolj moderen kontekst. Pri Ajdovščini lahko v zadnjih štirih letih govorimo zlasti o zasuku v modernost. Prizadevanja občine dajejo otipljive rezultate. Podjetniška klima je zelo dobra, kar kažejo tako kazalniki kot primeri uspešnih podjetij. Kot vse kaže, je Ajdovščina uspešna pri preobratu iz tradicionalnega industrijskega središča v postmoderna kraj, ki kombinira visokotehnološko industrijo s storitvenimi dejavnostmi, zlasti turizmom. Delo občine odlikujejo sveži in inovativni projekti. Ajdovščina je igrala – kot smo ugotavljali pred leti – pionirsko vlogo pri vključevanju mladih v procese v občini, kar ostaja še naprej strateška prioriteta.

Spodbujanje podjetništva in trga dela.

Konkurenčno in v svet odprto okolje je postavljeno na prvo mesto tako v strategiji kot v načrtih konkretnih aktivnosti. Po odhodkih za spodbujanje podjetništva je Ajdovščina uvrščena na zelo visoko 11. mesto. (V petih letih 151€ na prebivalca). V času sedanjega mandata se je število podjetij povečalo za 1,7 na prebivalca (za 7,3 odstotka), kar je povprečen rezultat. Od milijona, ki ga občina namenja za spodbujanje podjetništva, gre največ za poslovne cone in subvencije (po cca 400.000€). Občina posebej namenja sredstva še za internacionalizacijo in razvoj podpornega podjetniškega okolja. Na to področje sodi program Podjetno v prihodnost: gre za aktivnosti na področju podjetniškega izobraževanja mladih. Program je letos zastopal Slovenijo na natečaju Evropske komisije za Evropsko nagrado za spodbujanje podjetništva.

Število prebivalcev (2017): 19.093 (19. mesto)
 Rast prebivalstva (pet let): +0,73% (67. mesto)
 Proračun (2017 – odhodki): 23.829.500€
 Prvič med kandidati za Zlati kamen: 2014

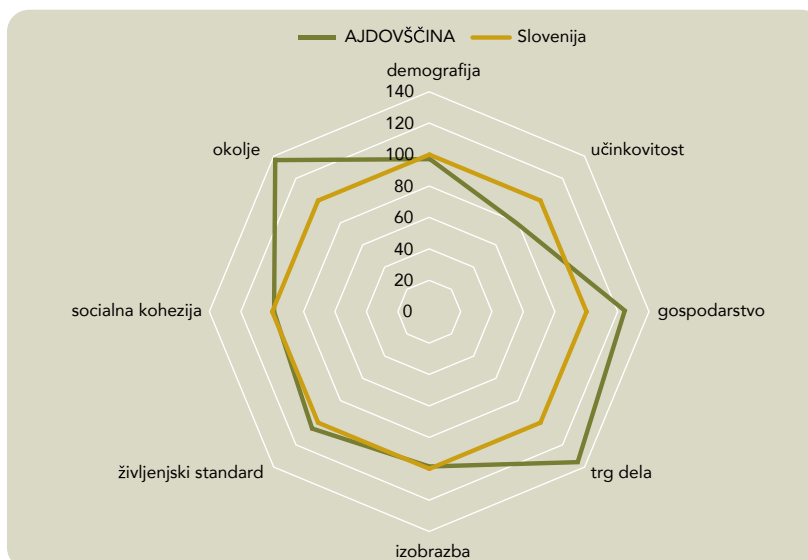
ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 36. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 73. mesto

Občina prireja vsako leto Dan ajdovske industrije in podjetništva. Letos so v Ajdovščini ustanovili klub mladih podjetnikov. Kot znak, da v kraju nastaja močna podjetniška klima, so tudi nagrade, ki jih prejemajo mladi podjetniki: Pivovarna Pelicon (Mladi podjetniki 2017), Language Sitter (AmCham Young Professionals – Top Potential).

Občina aktivno sodeluje pri iskanju investitorjev doma in v tujini – Ajdovščino obiskujejo tuje delegacije, občina pa – kot smo omenili – namenja za internacionalizacijo konkretna sredstva. Prav v tem je ena od največjih razlik s prejšnjo garnituro, za katero bi težko rekli, da je naklon-

Ajdovski grad

FOTO: GREGOR HUMAR

Ajdovščina nudi brezplačno zemljišče v eni od poslovnih con investitorjem, ki so pripravljene odpreti vsaj 50 novih delovnih mest.

jena »neslovenskemu« kapitalu. Med najbolj zanimivimi prijemi za privabljanje investitorjev je vsekakor ukrep, ki so ga sprejeli lani: občina nudi brezplačno zemljišče v eni od poslovnih con investitorjem, ki so pripravljene odpreti vsaj 50 novih delovnih mest.

Ajdovščina uspešno povečuje število turistov: v 10 letih se je število prenočitev v občini podvojilo, v zadnjih petih letih pa povečalo za 62 odstotkov (podatki za prvih devet mesecev).

Razvoj visokotehnoloških industrij

v Ajdovščini se razvijata zlasti dve izjemno zanimivi področji visokih tehnologij. Prvo področje je letalstvo in drugo biotehnologija. Podjetja Pipistrel ni potrebno posebej predstavljati: ne gre le za eno vodilnih svetovnih podjetij na področju ultralahkih letal, ampak tudi za pionirja na področju letal z električnim in hibridnim pogonom. Gre za izjemno prodorno in inovativno podjetje z močnim vplivom na lokalno okolje. V tem okolju nastajajo nova podjetja kot so na primer C-Astral, ki izdeluje brezpilotne letalnike (med drugim tudi za slovensko vojsko).

Drugo razvojno jedro je COBIK: Center odličnosti za biosenzoriko, instrumentacijo in procesno kontrolo. Gre za zasebni raziskovalni zavod, ki je bil ustanovljen leta 2009. Glavni ustanovitelj je ajdovsko podjetje BIA Separations, ki je bilo kar nekaj časa vodilno svetovno podjetje na področju monolitne kromatografije. Žal se je BIA znašla v

težavah – visokotehnološki sektor je pač zahteven in nepredvidljiv. Center vseeno deluje in je od leta 2010 razvil 89 inovacij in 12 patentov, sodelavci so objavili več kot 100 člankov v znanstvenih publikacijah, sprožil pa je tudi nastanek dveh novih visokotehnoloških podjetij.

Poudarjanje pomena mladih

Občina je – kot smo menili že leta 2014 – slovenski prvak na področju mladinske politike. Je med prvimi sprejela strategijo mladih. V Ajdovščini je nastal projekt znaka Mladim prijazna občina. Center mladih povezuje in pelje vrsto dejavnosti, vključno s prostovoljstvom. V okviru Hiše mladih deluje Hostel, organizirajo pa tudi brezplačno počitniško varstvo za otroke.

Med glavnimi razvojnimi smernicami nove strategije je tudi učinkovitost, na to področje pa so uvrstili tudi transparentnost delovanja občine in vključitev občanov v odločanje. Ajdovščina je med prvimi občinami v Sloveniji, ki so uvedle participativni proračun. Ta način so preizkusili prvič leta 2016 v projektu Moja Pobuda. V proračunih 2017 in 2018 je za ta način namenjen približno odstotek sredstev. Resnici na ljubo v okviru te pobude v glavnem uresničujejo zamisli občanov o novih športnih ali otroških igriščih ali sprehajalnih poteh. Drug inovativni projekt s tega področja je Značka družbene odgovornosti – projekt za spodbujanje večje participacije mladih pri odločanju in družbenem življenju nasploh. ○

Kobarid: razvoj v planinskem rajju

Zakaj Kobarid? Ker so v kraju naredili temeljit preboj na področjih turizma in okolja.

Robert Kavčič

Kobarid sodi med slovenske turistične gazele – torej po merljivih kazalnikih med najbolj dinamično razvijajoče se turistične destinacije pri nas. Pri turističnem razvoju zgledno sodeluje s sosednjimi občinami, ki nastopajo z enotno destinacijsko blagovno znamko. Po vrednosti dinamičnih kazalnikov je Kobarid v času zadnjega mandata od vseh občin v Sloveniji relativno najbolj povečal vložke v okolje. To je seveda osnovni predpogoj za razvoj zelenega turizma. Med zanimivimi prijemi omenimo uspešno uvedbo lokalnega avtobusa, ki povezuje središče z glavnimi turističnimi zanimivostmi v občini in celo v sosednji Furlaniji.

Število prebivalcev (2017): 4.105 (119 .mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -2% (160. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 4.357.485€
Občina Kobarid je prvič med kandidatki za nagrado Zlati kamen.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 52. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 96. mesto

Turistični preboj

Kobarid je na področju turizma naredil pravi preboj in sodi med najuspešnejše turistične gazele pri nas. Glede na našo lansko analizo turizma, je

bil Kobarid na 8. mestu po sestavljenem indeksu rasti, na 7. mestu v Sloveniji po rasti števila nočitev med leti 2008 in 2015 (za 70 odstotkov), na 6. mestu po rasti števila ležišč (2008 – 2015) in na 8. mestu po sestavljenem indeksu upravljanja zmogljivosti.

FOTO: ROBERT MULEJ

Kobarid

Kobarid

FOTO: ROBERT MULEJ

Po podatkih Zavoda Turizem Soče naj bi bila nadpovprečno uspešna tudi turistična sezona 2017: število prenočitev naj bi v Kobaridu do konca avgusta doseglo 139.000, kar je več kot lani v celem letu. Podatki SURS so nekoliko skromnejši ko gre za absolutne številke, a prav tako kažejo 27-odstotno rast.

Omenili smo že zgledno sodelovanje s sosednjimi občinami in skupno trženje enotne destinacije Posočje. Ob tem se je Kobarid še dodatno uspešno pozicioniral v niši adrenalinskega športnega turizma (rafting, vožnje s kajaki, padalstvo ipd.). Prav na tem področju so se v občini vključili v dva nova projekta, financirana z evropskimi sredstvi. TU.SP.e.C.i.AL. povezuje Posočje, Dolomite in Furlanijo pri razvoju destinacije za športe v naravi. Freefly povezuje Posočje in Gemono (Humin) v Furlaniji na področju padalstva.

Trajnostna mobilnost

Kobarid je lani odprl brezplačno polnilnico za električne avtomobile. V občini gradijo varne pešpoti in skušajo uravnavati promet

tudi z uvedbo parkirnin (kopališča ob Nadiži, slap Kozjak, središče Kobarida). Uvedba javnega prevoza za turiste je prava uspešnica: avtobus Hop On Hop Off povezuje Kobarid z izletniškimi točkami po občini (Nadiža, Planina Kuhinja, izhodišče za vzpon na Krn, vasi na Livškem, Drežniškem, Breginj ipd.). Cena je simbolična (1€ za odraslega za cel dan), z minibusom pa je možno peljati tudi kolo. Lani so v poletnih mesecih prepeljali nekaj manj kot 2.500 potnikov. Letos so se povezali tudi s sosednjo Furlanijo – potniki lahko tako s povezanimi linijami dosežejo tudi kraje v tej regiji. V Kobaridu bodo skušali sistem javnega prevoza razvijati še naprej v okviru projekta Corumm (Interreg Slovenija-Italija).

Občina je stopnjevala svoje aktivnosti tudi na področju trajnostne rabe in proizvodnje energije. Vključena je v projekt ELENA, ki meri zlasti na energetske sanacije javnih stavb. Na področju javne razsvetljave bodo z novimi svetilkami zmanjšali letno porabo z 92,6 na 30kWh na prebivalca. Glavna aktivnost občine na tem področju pa je ustanovitev zadruga za lesno verigo, ki bo usmerjena prav v proizvodnjo biomase za ogrevanje. ○

Postojna: drugič

Zakaj ponovno Postojna? Ker je nova garnitura v občino prinesla svež veter in sprožila vrsto sprememb na različnih področjih, pri tem pa ima že merljive rezultate.

Igor Marentič

Postojna je prva dobitnica nagrade Zlati kamen, ki se je po prejemu priznanja ponovno uvrstila med kandidatke. Po pravilih izbora za nagrado Zlati kamen, je lahko občina ponovno med kandidatkami takrat, kadar je dovolj novih argumentov (dosežkov, dobrih praks) – torej takšnih, ki jih še nismo upoštevali.

Zakaj ponovno Postojna? Ker je nova garnitura v občino prinesla svež veter in sprožila vrsto sprememb na različnih področjih, pri tem pa ima že merljive rezultate. Le malo krajev podobne velikosti v Sloveniji ima tako bogat spekter aktivnosti, pri čemer izstopa vrsta izvirnih idej, vrednih posnemanja. Aktivnosti so posebno bogate na področju izobraževanja (projekti Šolskega centra Postojna), sociale, mladih, podjetništva in v zadnjem času tudi trajnostne rabe in proizvodnje energije. Pri tem občina deluje zelo povezovalno: v projekte so vključeni različni parterji – sosednje občine, RRA Zeleni kras, šolski center, podjetja ipd. Uspešni model javno-zasebnega partnerstva (Postojnska jama) bodo v občini prenesli tudi v projekte energetske sanacije objektov in razsvetljave. Najpomembnejše: ta spekter aktivnosti prinaša merljive rezultate. Postojna je po vrednosti sestavljenega indeksa preboja na visokem 12. mestu.

Število prebivalcev (2017): 16.176 (31. mesto)
Rast prebivalstva (pet let): +2,7% (21. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 19.715.965€
Postojna je dobitnica nagrade Zlati kamen 2013.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 34. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 12. mesto

Izobraževanje in mladi

Ko gre za aktivnosti, ki merijo na položaj mladih, se občina prebija med vodilne kraje v državi. Posebej velja omeniti dejavnosti Šolskega centra Postojna. Septembra 2017 so odprli Izobraževalni center sodobnih tehnologij – regijski učni izdelovalni laboratorij, »kjer bo imel vsakdo na voljo tehnološko opremo za razvoj od lastne ideje do končnega produkta«. Projekt je namenjen »zmanjšanju razkoraka med izobraževalnim sistemom in gospodarstvom«, vanj pa so vključeni poleg šolskega centra še

FOTO: ZAVOD ZNANJE POSTOJNA

Postojna

Postojna, Hotel Kras,

Foto: Zavod Znanje Postojna

občine v regiji, RRA Zeleni Kras in podjetja. Šolski center je prejel tudi priznanje Jabolko kakovosti za projekt Z mobilnostjo do znanj in spoznanj: v okviru projekta so se dijaki in učitelji seznanjali z uporabo zahtevne tehnologije na Finskem, obenem pa so spoznavali način dela finskih šol. Center vsako leto prireja tudi start:up vikend.

Socialna vprašanja in begunci

V občini so se socialnih vprašanj lotili na sistematičen način (program socialnega varstva), tudi pri delu z begunci pa se čuti, da reševanja teh problemov ne prepuščajo naključju. Skupaj z italijanskim Fiumicellom so uspeli pridobiti sredstva za projekt za integracijo beguncev Nice to meet you. Posebno pozornost so namenili integraciji otrok. Izvirna poteza (in dobra praksa) je brezplačna zobozdravstvena ambulanta za ljudi v stiski – uvedli so jo s pomočjo prostovoljcev. V okviru projekta Moja kuhinja najbolj ranljivim občanom nudijo brezplačna kosila.

Podjetništvo in turizem

Aktivnosti, namenjene za spodbujanje podjetništva so nadpovprečno razvite: v občini (v sodelovanju s sosedomi) prirejajo Dan inovativnosti, v okviru natečaja Inovativna Postojna izbirajo najboljše inovacije, podjetniški inkubator Perspektiva je aktiven in omogoča tudi co-working. Prek vrste dogodkov skrbijo za informiranje

podjetnikov: omenimo posvet o krožnem gospodarstvu (oktober 2017).

Postojna je leta 2013 dobila nagrado Zlati kamen v veliki meri prav zaradi uspešnega primera javno-zasebnega partnerstva (Postojnska jama). Od takrat so šle stvari še naprej na bolje. Projekt Expo Postojnska jama kras je STO nagradila s priznanjem Sejalec za najboljše nove ideje na področju turizma. Gre za interaktivno razstavo, ki s pomočjo IT orodij smiselno dopolnjuje doživetje Postojnske jame. Jama je prejela tudi certifikat odličnosti največjega svetovnega potovalnega portala Tripadvisor. Postojnska jama sicer »podira rekorde«, gostov v prvi polovici leta 2017 je bilo za skoraj 18,7 odstotka več kot leto prej, prihodek pa se je povečal za 20 odstotkov.

Okolje in energija

V Razdrtem so postavili drugo vetrno elektrarno v Sloveniji: z energijo oskrbuje 600 gospodinjstev (torej skoraj 10 odstotkov). Veljavni prostorski načrt predvideva gradnjo še dve vetrnici, za energetske samozadostnost pa bi jih občina potrebovala 4 do 5.

V pripravi sta velika posega na področju energetske sanacije javnih stavb in razsvetljave. Prvi projekt je vreden 2,6 milijona evrov in je v načrtu za leto 2019, glavni del prenove javne razsvetljave je načrtovan za leto 2018: projekt je vreden nekaj manj kot 600.000 evrov. Posebnost: oba projekta sta zasnovana kot javno-zasebno partnerstvo. Prek tega vzvoda bodo zbrali polovico denarja, slab milijon naj bi prejeli iz evropskih skladov, manjši del pa bo prispevala občina.

Prvo: Kočevje – novo življenje

Kočevje je naredilo po letu 2010 naravnost neverjeten preobrat in se iz travmatiziranega zakotja preobrazilo v živahno lokalno središče, ki uspe pritegniti tudi visokotehnološko japonsko podjetje.

dr. Vladimir Prebilič

Leta 2013 smo zapisali, da Kočevje uvrščamo med kandidate zato, da damo dodatno vzpodbudo svežim razvojnim pobudam v kraju. Po petih letih lahko o razvojnem preboju govorimo že tudi na račun merljivih kazalnikov. Predvsem pa se zdi, da ima kraj povsem nov duh, duh modernosti, ki se kaže skozi inovativne dogodke, živahen utrip in vrsto zelo zanimivih idej in prijemov. Kočevje je preprosto inkubator dobrih praks, kakršnih v Sloveniji ni veliko. Te segajo od sistematičnega spodbujanja socialnega podjetništva, prek smiselnih projektov na področju spodbujanja lesno-predelovalne panoge (Festival lesa, prvi leseni dom starostnikov v Sloveniji) do upravljaljskih prijemov (izjemna transparentnost, občinski svet mladih, gradnja vrtca v javno-zasebnem partnerstvu).

Kot smo ugotavljali že leta 2013, gre v Kočevju za poseben primer občine z resnimi razvojnimi izzivi, ki so v veliki meri (če ne v celoti) posledica »slabe karme«, travmatične preteklosti. Izjemno naravno bogastvo občine je glavna prednost kraja in velika razvojna priložnost: prav področje okolja je zaenkrat edino, kjer Kočevje po vrednosti merljivih kazalnikov zares izstopa v pozitivni smeri. Dobre vrednosti sestavljenih indeksov imata območji gospodarstva in trga dela: to sta področji, kjer so možne relativno hitre spremembe.

Strategije

Kočevje ima vrsto parcialnih strategij, nima pa (še?) občinske razvojne strategije. Za nekaj teh dokumentov bi lahko veljalo, da so na svoj način že primeri dobrih praks. Prvič, strategija turizma. Leta 2015 sprejeti dokument izstopa tako po kakovosti, kot po smiselnem naboru

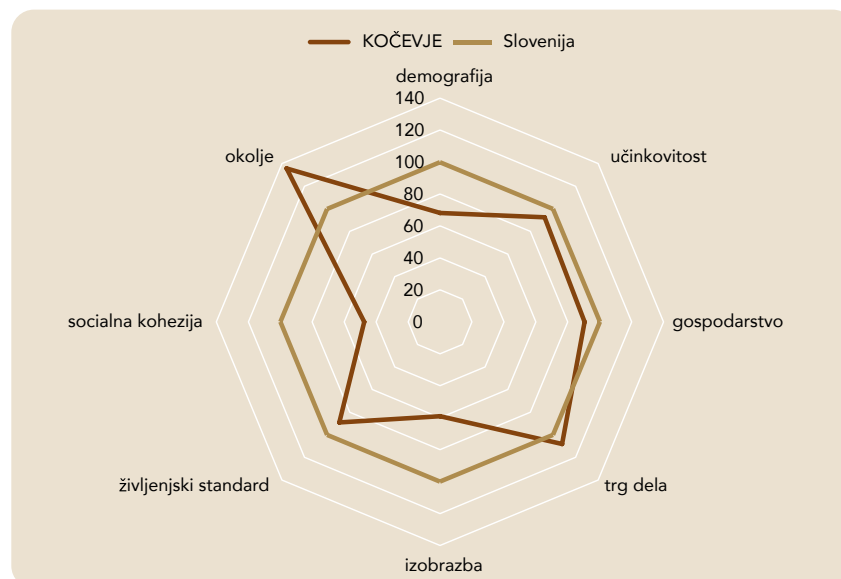
Regija 2: Osrednja in JV Slovenija
Število prebivalcev (2017): 15.881 (33.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -3% (184. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 19.706.995€
Občina Kočevje je bila med kandidatki za nagrado Zlati kamen leta 2013.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 188. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 50. mesto

projektov. Kar pa dosti pove o strateškem vodenju občine, je to, da so že leta 2017 objavili novo verzijo strategije (Dopolnilo strategije razvoja turizma): ta vsebuje oceno dosedanjih aktivnosti oz. doseganja ciljev in vrsto sprememb, dopol-

Dobra praksa:
vrtec v Kočevju
gradijo kot
javno-zasebno
partnerstvo.

nil, izvirnih novih projektov in rešitev. Implementacijo strategije niso ocenjevali predstavniki občine, pač pa širši nabor deležnikov.

Drugič, Kočevje sodi med maloštevilne kraje s strategijo upravljanja kapitalskih naložb. Tretji za Kočevje pomembni strateški dokument je Strateški načrt za pospeševanje konkurenčnosti gozdno-lesne predelave na Kočevskem.

Transparentnost delovanja občine je nadpovprečna. Občinski svet ima svojo spletno stran z direktnimi prenosi sej, arhivom posnetkov sej, podatki o glasovanjih ter vsemi dokumenti sej, objavljenimi na pregleden način. Ko gre za spremljanje dela občinskega sveta, je Kočevje preprosto pred katerokoli drugo občino v Sloveniji. Pobude občanov zbirajo prek - ponovno zgledno postavljene - spletne povezave. Vse to daje vtis izrazito modernega pristopa, ki kombinira na eni strani kompetentnost politike in uprave, na drugi pa vključenost občanov. Kočevje sodi med občine, ki so že sprejele kodeks ravnanja funkcionarjev. Drug sodoben pristop so v občini uporabili pri gradnji novega vrtca: ta nastaja v javno-zasebnem partnerstvu.

Prepričali so Japonce

Glavni prelom na področju gospodarstva je zagotovo napovedana gradnja nove to-

varne industrijskih robotov japonske družbe Yaskawa. Zanimivo je, da je predstavnik japonske družbe direktno vprašal župana, če bo ponovno kandidiral leta 2018: očitno je, da lokalno okolje v očeh investorjev igra še kako pomembno vlogo. Do konca leta 2020 v občini napovedujejo 500 novih delovnih mest. Značilno za proaktiven pristop občine je, da so se na prihod novega investitorja tudi z organizacijo odmevnega kariernega sejma v novembru 2017.

Tudi sicer lahko na področjih gospodarstva in trga dela preobrat v Kočevju že izmerimo. V kraju so pri spodbujanju teh dveh področij zelo aktivni. Tako občina letno podeli za 130.000 evrov subvencij, interes podjetnikov pa je zelo velik. A v Kočevju se ne ustavijo pri subvencijah in inkubatorju. Prirejajo start up vikende in nagradujejo najboljšo podjetniško idejo leta – nagrada znaša 2.500 evrov. Posebej spodbujajo socialno podjetništvo, tudi s srečanji socialnih podjetnikov regije, ki jih organizira inkubator. To spodbujanje je zaenkrat pripeljalo do štirih podjetij s tega segmenta: Zadruga Zakladi Kočevske, Zadruga Festival lesa, Zadruga Ixodo in Center ponovne uporabe. Kot del spodbujanja dinamičnega in inovativnega podjetništva lahko razumemo tudi to, da se je lani Kočevje vključilo kot ena od lokacij v 25. BIO – Ljubljanski bienale industrijskega oblikovanja.

Kočevsko jezero

FOTO: ŽELJKO PLEŠE

FOTO: VASJA MARINČ

Kočevje

Les je lep

Načrtovane kogeneracije v Kočevju še ni, je pa vrsta drugih projektov, ki jih predvideva leta 2015 sprejeti Strateški načrt za pospeševanje konkurenčnosti gozdno-lesne predelave na Kočevskem. Načrt predvideva oblikovanje vzpostavitve delovanja podjetja Kočevski les, ki naj bi upravljalo gozdove, obenem pa koordiniralo celotno delovanje lesno-predelovalne verige. Med dejavnostmi so tudi izobraževanje, pomoč podjetjem pri trženju, skupni razvoj, vzpostavitve regijskega biomasnega logističnega centra ter dvig lokalne energetske samooskrbe. Podjetje je začelo delovati leta 2016.

Za promocijo lesa in lesne panoge je občina skupaj z Gimnazijo in srednjo šolo leta 2013 začela prirejati Festival lesa, ki »želi postati osrednji dogodek in zbirališče lesne stroke v Sloveniji in širše«. Leta 2015 so festival nadgradili še z mednarodnim oblikovalskim natečajem (Prastol – od filozofije do forme). Ne nazadnje: prav v Kočevju so zgradili prvi leseni dom za starostnike v Sloveniji. To je lep znak, ki kaže, kako so v kraju dosledni pri poudarjanju osrednje vloge lesa.

Lokalna samooskrba

Zadruga Zakladi Kočevske pomaga manjšim kmetovalcem pri prodaji in distribuciji doma pridelane hrane, obenem pa lokalno kakovostno hrano dostavlja javnim zavodom. Za

to lokalno pridelavo so razvili tudi blagovno znamko. Zadruga je uredila zapuščeno občinsko drevesnico za ekološko pridelavo sadja (stare lokalne sorte), zelišč in zelenjave. Zadruga velja kot primer dobre prakse na področju krožnega gospodarstva.

Posebna zgodba je oživitev zapuščene vasi Mokri potok, ki jo oblikujejo kot »ekovas po trajnostnih in permakulturnih načelih s poudarkom na samooskrbnosti v sožitju s soljudmi in naravo«. Pri gradnji novih hiš upoštevajo načela naravne gradnje, pomembna vloga vasi pa je tudi izobraževanje in izmenjava izkušenj (delavnica gradnje iz naravnih materialov).

Mladi

Občinski svet mladih ni še ena pobuda v slogu »igrajmo se parlament«, ampak je formalno oblikovana institucija z jasno opredeljeno funkcijo in pristojnostmi. Občinski svet mladih sprejema zavezujoče sklepe: župan na seji sveta poroča o njihovi realizaciji.

Center za mladinsko kulturo Kočevje sodi med najbolj aktivne: poleg festivalov, promocijskih aktivnosti, multimedijskega izobraževanja in založništva pripravlja tudi internetni televizijski program (TV Kočevje). Izobraževalni projekt za mlade filmarje Filmski vlak sofinancira EU. V Kreativnem središču Vezena ima CMKZ še coworking center, permakulturni vrt, tehnološki park (?), galerijo, prostor za prireditve... ○

Dušan Strnad

Ivančna Gorica: do merljivega preboja z dobrim upravljanjem

Ivančna Gorica se je prvič uvrstila med kandidatke za Zlati kamen zaradi sodobnega in kakovostnega upravljanja občine. Zdaj lahko to oceno dopolnimo še z vrednostmi merljivih kazalnikov.

Število prebivalcev (2017): 16.267 (28.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): +3,5% (13. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 11.858.246€
Ivančna Gorica je bila med kandidatkami za nagrado Zlati kamen leta 2014.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 10. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 8. mesto

Ivančna Gorica je po vrednosti indeksa preboja na osmem mestu med slovenskimi občinami. Je izvrsten primer kraja, kjer so dobre prakse pripeljale do merljivega uspeha – ne glede na to, da vsi cilji (ambiciozne) strategije še niso doseženi. Upravljanje občine še naprej odlikujeta modernost in strateška naravnost: med nove izvirne prijeme sodijo denimo aktivnosti na področju okoljskega osveščanja, Medobčinski razvojni center pa je primer dobre prakse za sodelovanje občin pri pridobivanju evropskih sredstev.

Temenica

Foto: Arhiv občine Ivančna gorica

Foto: Arhiv občine Ivančna gorica

Stična

Kakovost upravljanja

Že leta 2014 smo ugotavljali, da gre za izjemno dobro upravljanje in strateško vodeno občino, ki ob tem sistematično vključuje občane v odločanje. Vse to lahko ponovimo. Med aktivnosti v zadnjem obdobju sodijo izgradnja kolesarskega poligona, pokrite tržnice, obnove kulturnih domov, postavitve odra v Ambrusu ter obujanje sejemske tradicije (vseslovenski sejem v Šentvidu pri Stični).

Med inovativne prijeme občine sodijo zlasti:

- Podjetniški kolegij kot sistematična oblika komunikacije med županom in podjetniki v občini (ob letnem srečanju, na katerega so povabljeni prav vsi podjetniki v občini). Gospodarsko sodelovanje s partnersko bavarsko občino Markt Hirschaid je sprožila prav pobuda kolegija.

- Sistematično vključevanje različnih skupin v občinsko življenje: tako občina organizira »Dobrodošlico za priseljence«, da bi pospešila njihovo integracijo v kraj.

- Uspešna blagovna znamka Prijetno domače. Blagovna znamka se je očitno dobro prijela in jo uporabljajo v turizmu, obrti in pri ponudbi lokalno pridelane hrane.

Skrb za okolje

V občini pod blagovno znamko Prijetno domače združujejo tudi aktivnosti, ki naj pripomorejo k čistejšemu okolju. To so zlasti akcije za osveščanje občanov (»Za nami je čisto« - čistilna akcija, objave na spletni strani Kako znani Ivančani varujejo okolje, ipd.). Že v času prejšnjega mandata so v občini gradili sončne elektrarne, postavili kotlovnico na biomaso, posodobili javno razsvetlavo in poskrbeli za energetske sanacije stavb. Spodbujanje trajnostne rabe in proizvodnje energije se nadaljuje tudi v tem mandatu, kar lahko razberemo iz proračuna.

Meodbčinski razvojni center

MRC je primer dobre prakse (omenili smo ga že lani pri občini Grosuplje): povezovanja treh sosednjih občin in sistematičnega skupnega nastopa tako pri pripravi projektov, pri pridobivanju razvojnih sredstev in pri navezovanju stikov s kraji in institucijami zunaj Slovenije. Uspešno delovanje centra je tudi znak odprtosti teh treh občin.

Glede na seznam projektov, naštetih na straneh centra, je bila ustanovitev MRCja poteza, ki se je hitro obrestovala. Ivančna Gorica je s posredovanjem MRC pridobila denar za polnilnice za električna vozila, za energetske sanacije, za vsebine večgeneracijskega centra ipd. ○

Berto Menard

Logatec: Diskretni šarm furmanskega kraja

Solidno razvit kraj je odprt za begunce, priseljevanje in živahno podjetništvo

Število prebivalcev (2017): 13.815 (38.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): +0,8% (66. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 13.186.722,98€
Občina Logatec je prvič med kandidatki za nagrado Zlati kamen.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 64. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 62. mesto

Logatec je solidno razvita občina z nekaj elementi, ki izraziteje odstopajo od povprečja. To velja zlasti za podjetništvo in za to, da kraj (v skladu s staro tradicijo furmanstva) postaja pomembno logistično vozlišče. Pohvalni so koraki na področju javnega prevoza (brezplačni avtobus, uvajanje voženj na poziv). Logatec je odprt za begunce in velja na tem področju kot primer dobre prakse.

Panorama Logatca

Foto: Arhiv občine Logatec

Trajnostna mobilnost

V Logatcu so leta 2017 uvedli javni prevoz, ki povezuje središče občine in okoliške kraje (tja do Rovt). Vožnja z minibusom je brezplačna, v občini pa zaradi uspeha projekta že razmišljajo o nadgradnji (vožnje na klic). Zaradi svoje lokacije in dobre prometne povezanosti Logatec privablja logistična podjetja in postaja pomembno logistično vozlišče. Zanimivo je, da se to razvija – vsaj kot se zdi – brez neke izrazite občinske strategije za to področje.

Podjetništvo

Poslovne cone v Logatcu so med bolj razvitimi. Tudi odločitev japonske družbe Sumitomo Rubber, da zgradi svojo novo evropsko tovarno prav v Logatcu, kaže na privlačnost Logatca. V občini so razvili vrsto podpornih mehanizmov za razvoj podjetništva. Za izmenjavo informacij in koordinacijo z občinsko politiko in upravo skrbi gospodarski strateški svet občine. Ob tednu obrti in podjetništva v občini organizirajo tudi konferenco Logaški poslovni forum.

Mehki elementi

Logatec je ob begunski krizi sprejel del migrantov. Ministrica za obrambo prav to občino omenja kot primer dobre prakse. Te najdemo tudi pri varovanju in uporabi naravne in kulturne dediščine. Logatec je vključen v projekt KRAS.Re.Vita za varstvo travnišč in barjanskih površin na področjih Cerkinškega jezera in Planinskega polja: 4,9 milijona evrov vreden projekt bo 80-odstotno financirala EU. Že v proračunu za 2018 je za varovanje naravne dediščine namenjenih 236.000€, kar je precejšen skok. Med dobre primere na področju kulturne dediščine lahko omenimo projekte Vojaška železnica – Feldbahn (obnova in ureditev trase vojaške ozkotirne železnice iz prve svetovne vojne), organizirano vodništvo po občini ali vključenost v projekt SimpleLifeWays (romarske in pohodne poti). ○

Prve: Radlje ob Dravi - z inovativnostjo do razvojnega preboja

Če so nas Radlje ob Dravi do zdaj prepričale (in včasih navdušile) s strateškim vodenjem in izvirnimi prijemi, so nas tokrat z merljivimi rezultati.

Alan Bukovnik

Radlje ob Dravi so druga občina (prva je bila Ljubljana), ki se je med kandidatke za nagrado Zlati kamen uvrstila že tretjič. Če nas je doslej prepričala (in včasih navdušila) s strateškim vodenjem in izvirnimi prijemi, nas je tokrat z merljivimi rezultati. Po vrednosti indeksa preboja so Radlje ob Dravi na 19. mestu v Sloveniji. Tako je kraj dober primer tega, kako lahko inovativni in sveži pristopi peljejo k merljivim izboljšavam na vseh ravneh. O preboju lahko govorimo tudi na področju turizma. Radlje še pred kratkim nihče ni povezoval s turizmom, zdaj imajo prestižni srebrni znak zelene turistične destinacije in to zaradi izvirne ideje: vodnega parka s prvim in edinim biološkim bazenom v Sloveniji. Radlje ob Dravi so sicer pogosto v vlogi kraja, ki prvi uporabi ali prenese določeno rešitev, nemalokrat pa dajo določeni razširjeni praksi izviren pečat. Za ilustracijo le en novejši primer: uvedba koles za izposajo. V ta namen niso kupili novih, ampak so zbrali »odpadna« stara kolesa, ki so jih prenovili prostovoljci v mladinskem centru.

Inovativni pristopi

Radlje ob Dravi so pogosto v vlogi kraja, ki prvi uporabi ali prenese določeno rešitev, nemalokrat pa dajo določeni razširjeni praksi izviren pečat. Dober primer je sistem koles za izposajo RadlBajk. Radlje so ta sistem – sicer značilen prijem za precej večje kraje – uvedle leta 2016: ker so bila sredstva omejena in niso omogočala nakupa posebnih koles, so za to uporabili stara kolesa, ki so jih zbrali in obnovili mladi v Marenberškem mladinskem kulturnem centru. Že ob kandidaturi leta 2016 smo zapisali, da so nadgradili projekt za

Število prebivalcev (2017): 6.184 (83.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -1,4% (133. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 6.064.502 €
Občina Radlje ob Dravi je bila med kandidatkami za nagrado Zlati kamen leta 2012 in 2016.

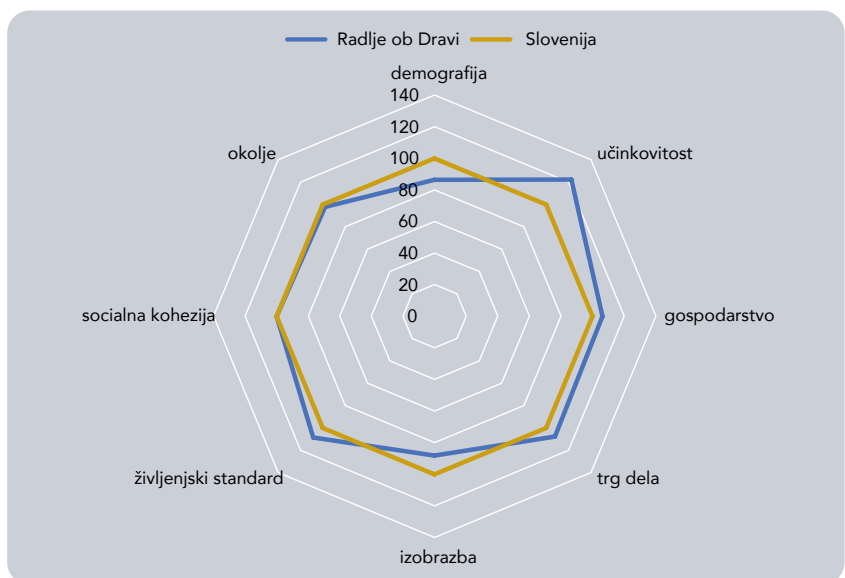
ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 84. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 19. mesto

prevoz starejših in otrok Prostofer tako, da so za ta namen ponudili občinski električni avto.

Druga izvirna pobuda, ki smo jo zaznali že leta 2016, je občinski sadovnjak, s katerim občina skrbi za ohranjanje (in promocijo) 51 starih avtohtonih

Logatca

Foto: Arhiv občine Radlje ob Dravi

Glede na sestavljeni indeks ISSO so se Radlje ob Dravi v zadnjem mandatu v primerjavi s prejšnjim povzpele za 52 mest.

vrst jabolk. Stranski učinek je zdravo sadje, ki ga dobijo otroci v šoli in vrtcu za malico, del sadja pa predelajo v sok in mošt, kar na občini uporabljajo kot protokolarno darilo. V Radljah imajo tudi »učni vrt za mlade in medgeneracijsko povezovanje«. Tematsko senzorični park, ki je del doma starostnikov Hmelina, je prejel leta 2017 srebrno priznanje GZS kot ena najboljših koroških inovacij. A največji izvorni (vsaj v slovenskem okolju) projekt je brez dvoma vodni park s »prvim in edinim biološkim bazenom v Sloveniji, kjer za čistočo in kakovost vode skrbijo izključno naravni organizmi«.

Dosledna trajnostna usmerjenost

Razvojna politika Radelj sledi načelom trajnostnega ter vključujočega razvoja. Aktivnosti merijo na različne skupine, tudi na ranljive. Veliko število izvedenih ali načrtovanih projektov ima izrazit trajnostni predznak. Radlje so med vodilnimi občinami v Sloveniji pri uvajanju in promociji naravnih čistilnih sistemov za odpadne vode. Pomemben projekt v načrtu je Center sonaravnega in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v prenovljenem dvorcu Mahrenberg z muzejem, razstavnimi prostori, učilnico ipd.

Trajnostna usmerjenost občine očitno vpliva

tudi na podjetniško klimo. V industrijski coni tako najdemo inovativna podjetja z eko-programi (ponudnik izdelkov iz biorazgradljive plastike (Bokri d.o.o.) ali center s solno terapijo Solna doživetja). Lahko bi rekli, da je dosledna okoljska politika sprožila razvojni zasuk v izrazito zeleno smer.

Turistični preboj

Na tak način so se lotili tudi razvoja turizma. Glavni vzvod, ki naj bi sprožil turistični razvoj, je Vodni park. Naravni bazen so zgradili leta 2014, pozneje pa so dodali še naselje (zelo modnih) glamping hišic. S to inovativno potezo so Radlje med prvimi občinami pri nas pridobile srebrni znak Green Destination in prehitile številne uveljavljene turistične kraje. (Občina ima sicer tudi priznanje Entente Florale za urejenost kraja.). Vodni park je leta 2016 prejel tudi nagrado STO Sejalec za inovacije v turizmu. Vodni park naj bi po besedah predstavnice ŠKTM za seboj potegnili tudi zasebno pobudo na področju organiziranih izletov, gradnjo višinskega parka in selitev dogodka KKŠ Fest iz Raven na Koroškem na lokacijo vodnega parka v Radljah. Število turistov v občini raste. Leta 2012 je bilo obiskovalcev v Radljah komaj 440, leta 2016 1.992. Število prenočitev je zrastle s 1.086 na 3.488. ○

Brežice: hitra rast na schengenski meji

Zakaj Brežice? Zaradi vrednosti indeksa preboja in zaradi dobrih praks

Ivan Molan

Brežice so se med kandidatke uvrstile zaradi vrednosti indeksa preboja in dinamičnih kazalnikov. Občina na schengenski meji ima eno od najbolj dinamičnih gospodarstev v Sloveniji. Hitro rast lahko zaznamo tudi na področju turizma. Ob tem so v kraju uvedli vrsto dobrih praks. Turistično ponudbo izboljšujejo z razvojem festivalskega in kulturnega dogajanja – na glavne dogodke vozi brezplačni avtobus tudi iz Ljubljane. V občini aktivno privabljajo investitorje z večjezičnim portalom (Discover Brežice). Prenesli in priredili so tudi vrsto programov, ki merijo na zaposljivost mladih ali pomoč starejšim.

Spodbujanje podjetništva

Merljivi rezultati kažejo, da so na tem področju Brežice posebej uspešne, gospodarstvo pa je tako v občinski strategiji kot v predvolilnem programu

Foto: Arhiv ZPTM Brežice

Število prebivalcev (2017): 24.204 (13.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -0,3% (98. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 22.037.405€
Občina Brežice je bila med kandidatkami za nagrado Zlati kamen leta 2013.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 75. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 51. mesto

na prvem mestu. Brežice imajo eno od najbolj dinamičnih gospodarstev v Sloveniji. Med kazalniki na tem področju je rahlo nad povprečjem le dodana vrednost na prebivalca, pri vseh ostalih kazalnikih Brežice izstopajo. Dinamika je največja, ko gre za nastajanje novih podjetij (7. mesto) in za prirast podjetij (9.mesto), po rasti pri-

Brežice, staro mestno jedro

Viteška dvorana na Gradu Brežice

Foto: EU projekt moj projekt

hodka pa je brežiško gospodarstvo na 33. mestu.

Aktivnosti? V občini skušajo privabiti investitorje tudi z dvojezično spletno stranjo Invest Brežice – posebne spletne predstavitve občin, ki so namenjene investorjem, so pri nas še vedno redkost. Podjetniški center Brežice organizira vsakoletno konferenco Dnevi podjetniških priložnosti: dogodek je izrazito izobraževalne narave in vključuje vrsto brezplačnih delavnic in predavanj. Center prireja tudi posebne delavnice za start-up podjetja ter Podjetniško-obrtni in kmetijski sejem POK.

Turizem

Bogata ponudba prireditev in možnosti je predstavljena na večjezičnem portalu Discover Brežice. Nov, modni in dokaj izviren turistični izdelek je Otok pobega: model igre sobe pobega je prenesen na prosto v okolje ob reki Krki. Dogodkom v mestu so dodali poletni festival Mestna promenada, poleti pa poteka tudi festival Brežice, moje mesto, ki prepleta kulturne dogodke, kulinarike in športne prireditve. Festival stare glasbe Seviq je edinstven v Sloveniji in gosti vrhunske

svetovne izvajalce. Še ena posebnost: na Mestno promenado vozi brezplačni avtobus iz Čateža, festival Brežice, moje mesto pa je z brezplačnim avtobusom povezan še z Ljubljano, Grosupljem, Trebnjem in Novim mestom.

Paleta dobrih praks

V Brežice uspešno prenašajo dobre prakse iz drugih krajev: projekt Sopotniki je sistem brezplačnih prevozov za starejše, prevoze pa opravljajo prostovoljci – gre za priredbo modela Prostofer. Projekt PiMP je namenjen zaposlovanju mladih, zlasti na področju zelenega turizma. Projekt so pripravili pri (zelo aktivnem) Mladinskem centru Brežice in za izvedbo dobili tudi evropski denar.

Skupaj s sosednjimi občinami (Brežice sodelujejo zlasti z občinami posavskega somestja) so Brežice uspešno kandidirale za evropska sredstva za regijsko mrežo socialnih storitev in medgeneracijsko sodelovanje (1,4 milijona evrov) in za štipendije (Regijska štipendijska shema: 2,2 milijona evrov). ○

Žalec: alkemija zelenega zlata

Primer kraja, kjer so znali razvoj opreti na jasno identificirano in edinstveno identiteto.

Janko Kos

V Žalcu je blagovna znamka povezana z zgodbo o »zelenem zlatu« (večinoma je s tem mišljen hmelj, a v kraju uporabljajo znamko tudi širše). Blagovna znamka Zeleno zlato celovito povezuje turistično ponudbo z izrazitim ekološkim predznakom. A na zgodbo o zelenem zlatu se opira tudi inovacija, s katero se je Žalec prebil v svetovne medije. Fontana piva se morda komu zdi cenena domislica brez prave vsebine, a dejstvo je, da je magnet za goste (57.000 v štirih mesecih!) iz celega sveta – in učinkovit trženjski prijem, ki omogoča, da v Žalcu za vrček piva dobijo osem evrov (!) namesto običajnih dveh. Kaj takega se lahko zgodi le v kraju z dobro podjetniško klimo. Da jo Žalec ima, dokazuje tudi visok delež hitrorastočih gazel med podjetji.

Preboj na področju podjetništva

Žalec je veljal že v obdobju zgodnje tranzicije (konec osemdesetih, začetek devetdesetih let prejšnjega stoletja) primer dobre prakse pri spodbujanju podjetništva. Že leta 1991 so se gospodarstveniki iz občine povezali v Društvo managerjev in strokovnjakov Golding, ki bržkone sodi med prve tovrstne pobude na občinski ravni pri nas. Društvo še vedno deluje.

foto: NEACULPA

Žalec, hmeljišča

Število prebivalcev (2017): 21.269 (16.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -0,7% (112. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 16.250.265€
Občina Žalec je bila med kandidatki za nagrado Zlati kamen leta 2016.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 98. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 64. mesto

V Žalcu skušajo podjetništvo razvijati zlasti v navezi s sosednjimi občinami – pri tem povezovanju ima Žalec izrazito vodilno vlogo (od denarja, ki ga RA Savinja prejme neposredno od občin, 87 odstotkov prispeva Žalec). V okviru te pobude izbirajo tudi regijskega inovatorja leta. Sedanje aktivnosti na področju spodbujanja podjetništva (z izjemo turizma) niso sicer nič posebnega – a dejstvo je, da je podjetniška klima v občini »zelenega zlata« izrazito ugodna. Da prihaja zlata gazela 2017 iz Žalca, ni naključje. Po podatkih AJ PES je v tem

Žalec, fontana piv
Zeleno zlato

FOTO: VENI FERANT

kraju 78 hitro rastočih podjetij, kar Žalec uvršča na 13. mesto med slovenskimi občinami. Decembra 2017 so v Žalcu pridobili 70 milijonov vredno investicijo: v poslovni coni Arnovski gozd bo svoj nov logistični center gradila trgovska hiša Lidl.

Fontana piva

Ta zamisel (marsikdo jo je sprejel sicer z zadržanostjo) je močno vplivala na prepoznavnost občine in celo na globalno prepoznavnost Slovenije. Fontana je imela več kot 36.000 obiskovalcev v dveh mesecih delovanja leta 2016, v prvih štirih mesecih pa je bilo obiskovalcev že 57.000*: 100.000 obiskovalcev na leto torej ni nedosegljiv cilj.

Fontana je po eni strani izvirna zamisel (»prva na svetu«), s katero je bilo mogoče prodreti tudi v svetovne medije, po drugi strani povzema najpomembnejšo edinstveno potezo kraja (hmelj) in se navezuje na zelo močan globalni modni trend piske kulture. Fontana je leta 2017 prejela nagrado STO Sejalec, v Beli Krajini pa že razmišljajo, da bi po tem zgledu naredili »prvo vinsko fontano na svetu«. Ponavljamo: potezo bi lahko ocenili kot trivialno, a ji daje vsaj nekaj teže njena tesna povezanost z blagovno znamko, ki temelji na identiteti kraja in elementu, ki Žalec loči od velike večine drugih krajev: izvrstnem hmelju.

Gradnja je stala okrog 400.000 evrov: od tega denarja ga je bilo za več kot polovico (215.000 evrov) zbrano z donacijami (95 podjetij in 58 posameznikov) – že ta način financiranja je primer dobre prakse za projekt, ki tudi sicer smiselno povezuje lokalno ponudbo. Cena piva v fontani je 8 evrov za 6 decilitrov (!) – četudi ne poznamo stroškov obratovanja, lahko sklepamo, da se bo naložba povrnila zelo hitro.

Razvoj zelenega zlata

Ponovimo lahko, kar smo zapisali že leta 2016: Žalec je neke vrste prestolnica eko-turizma pri nas in zelo dosledno prepleta vse elemente ponudbe v enotno »zgodbo«, povezano z »zelenim zlatom« in trajnostno usmerjenostjo.

Žalec ima prvi slovenski »ekomuzej« hmeljarstva in pivovarstva. V občini so prirejali Ekofeste (serija dogodkov leta 2013), gradijo ekokamp in so postavili vrsto ekoloških učnih poti. Omenili bi lahko še biopark Nivo, vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin in zeliščni park. Kot so zapisali na spletni strani, ime »ekomuzej« izhaja iz »njegove povezanosti z okoljem in ljudmi«. Zanimivejši del tega muzeja so vstopno-informacijske točke v vseh občinah Spodnje Savinjske doline, še bolj pa številne prireditve, ki se opirajo na hmeljarsko tradicijo v občini.

Žalec razvija turizem z lastno blagovno znamko (pozicijski slogan: Žalec – v objemu zelenega zlata), ki se opira prav na to hmeljarsko tradicijo. Zeleno zlato je ob tem registrirana blagovna znamka v lasti občine – namenjena je trženju ekološko pridelane hrane in turistične ponudbe v občini. Pidelki in izdelki z znamko Zeleno zlato so na voljo v občinski trgovini Savinjski hram. Vsi ti elementi tvorijo zaokroženo ponudbo, ki je smiselno medsebojno povezana. Ponudba se navezuje neposredno na identiteto kraja, ki temelji prav na hmeljarski tradiciji.

V Žalcu sicer raziskujejo še eno »zeleno zlato«: industrijsko konopljo. V kraju je prva stavba, narejena iz tega materiala pri nas. Z raziskovanjem možnosti za pridelavo in rabo se sistematično ukvarjajo prav na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije: ta ustanova redno prireja na to temo izobraževalne delavnice. ○

Prve: Nove Ruše

Nova garnitura je v občino prinesla popoln zasuk v razvojni filozofiji – in sprememba že prinaša merljive rezultate.

Uroš Razpet

DRuše so (še en) primer občine, kjer je nova, mlada garnitura prinesla velik razvojni preboj. Po vrednosti indeksa preboja so Ruše na 17. mestu v Sloveniji. Nova garnitura je v občino prinesla popoln zasuk v razvojni filozofiji – tako radikalen obrat najdemo le v malokaterem kraju. Če je bila v prejšnjem mandatu v ospredju gradnja infrastrukture, so zdaj na prvem mestu mehki elementi (kar pa ne pomeni, da zanemarjajo razvoj infrastrukture). Na prvem mestu med prioriteta v občini je skrb za izobraževanje – na tem področju uvajajo zanimive nove prijeme (koordinacija s podjetji, delo z nadarjenimi, uvedba kinestetičnih miz, projekt brezplačne šole...). Drugo področje, kjer Ruše močno izstopajo, je razvoj športa in športne infrastrukture. Poleg izvirne in zelo raznolike ponudbe, so razvili tudi blagovno znamko Šport Ruše. Če dodamo še bogato kulturno življenje, ni presenečenje, da ponujajo Ruše eno najboljših kakovosti življenja pri nas.

Visok izmerjen življenjski standard

Prebivalci Ruš uživajo (presenetljivo) visoko raven življenjskega standarda, vsaj gledano skozi dostopna merila. To velja predvsem za plače: s 1131 evri (neto vrednost, junij 2017) so Ruše na izjemnem 4. mestu v Sloveniji. A ugodne so tudi vrednosti kazalnikov stanovanjskega standarda, število zdravnikov v osnovnem zdravstvu je nad povprečjem, nadpovprečna pa so tudi vlaganja v kulturo in zlasti šport. Ruško gospodarstvo beleži nadpovprečno rast in visoko dodano vrednost. Tudi kazalniki trga dela so večinoma nad povprečjem za slovenske občine – posebej ugodna je relativno nizka brezposelnost mladih.

Razvojni zasuk

Le redkokje najdemo tako izrazit zasuk v celotni filozofiji kot so ga naredile Ruše po volitvah leta 2014. Na čelo občine je prišel mlajši in

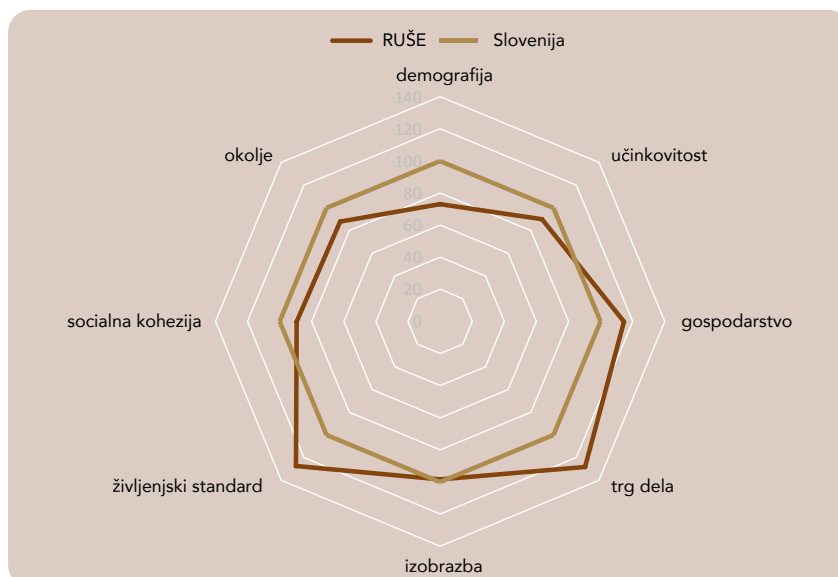
Število prebivalcev (2017): 7.075 (75.mesto)
 Rast prebivalstva (pet let): -2% (162. mesto)
 Proračun (2017 – odhodki): 5.774.442€
 Občina Ruše je prvič med kandidatki za nagrado Zlati kamen.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 92. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 16. mesto

izvrstno izobražen župan (diploma iz arhitekture, ob tem pa MBA z Univerze v Kansasu) in s seboj pripeljal mlade in dinamične ljudi z zelo različnimi profili. Prvi podžupan je bivši poveljnik prostovoljnega gasilskega društva, drugi je brezposeln, oziroma zaposlen »prekarno«. Če je bil pri prejšnji garnituri poudarek na infrastrukturi, so zdaj na prvem mestu vprašanja kot »kako oblikovati stimulatívno okolje za vse sfere življenja mladih ljudi«, razvoj športa in kulture, ustvarjanje delovnih mest in priložnosti

Športni park Ruše

Foto: Arhiv občine Ruše

Ruše so med zelo redkimi (če niso celo edina) občina z lastno strategijo vzgoje in izobraževanja.

za mlade in za podjetnike. Prišlo je torej do izrazitega generacijskega zasuka, ki je sprožil spremembo celotne miselnosti. Nova podžupana govorita o »času za spremembe« in o tem, da so vsi občani del zgodbe, »ki bi ji lahko rekli tudi nove Ruše«. Med prvimi kadrovskega potezami, ki jih je naredil novi župan, je bila zamenjava urednika občinskega glasila: že sodobna in izdelana zunanja podoba tega glasila je svojski glasnik sprememb v kraju. Mimogrede, glasilo je po našem mnenju med boljšimi v Sloveniji.

A tudi v času prejšnje garniture so se v kraju že dogajale zanimive stvari (sedanji župan je bil tedaj podžupan, zadolžen za komunalna vprašanja). Omenimo arhitekturno delavnico o barvni usklajenosti fasad. Še posebej zanimiva poteza pa je bila obnova mostu čez Dravo: občani so se leta 2014 naveličali čakati, da bodo obljubljeni sanacije izvedle državne službe – in so most prenovili sami s prostovoljnimi delom.

Vzgoja in izobraževanje kot prioriteta

Po svojem strateškem pristopu na področju vzgoje in izobraževanja so Ruše med vodilnimi občinami v Sloveniji, sploh ko gre za manjše kraje. Občina je najprej sprejela strateški dokument prav za to področje. Marca 2017 je bila med občinskimi ukrepi meseca »koordinacija podjetij in izobraževalnih institucij pri organiziranju in vsebini usposabljanja kadrov za potrebe podjetij v občini«. Šola v Rušah je prva v Sloveniji vpeljala kinestetične mize (te so bolj zdrave, zelo pozitivno pa vplivajo tudi na zbranost učencev). Aprila 2017 so imeli v Rušah mednarodni posvet za razvoj nadar-

jenih učencev. V občini načrtujejo tudi uvedbo brezplačne šole po zgledu Nazarij.

Ruše – športna občina

Ruše postajajo »športna občina« (Ruške novice, april 2017), v kraju pa področje razvijajo celovito pod krovno blagovno znamko Šport Ruše. Leta 2017 so odprli nov Center urbanih športov (skate, in line hokej, košarka, roket, fitnes, kolesarstvo...) – del sredstev za investicijo so zbrali z donacijami. Ob tem so odprli še »največji pump-track kolesarski poligon v Sloveniji«. Ruška koča je »najboljša slovenska smučarska koča« (World Ski Awards). Pozimi 2017/2018 deluje v Rušah zunanje drsališče, ki z 800m2 sodi med »največje v regiji«. Uvedli so tudi kartico Šport Ruše, ki imetnikom prinaša popuste pri nakupu različnih vstopnic, smučarskih vozovnic ipd. V okviru projekta revitalizacije plovbe na Dravi omogočajo brezplačni najem čolnov. V občini gradijo kolesarske poti, leto 2017 pa je potekala akcija Leto kolesa, projekt z več sklopi. Med njimi je bila tudi akcija za osveščanje »Navadimo Ruše in Rušane na kolesa«. Vsako leto v kraju priredijo Dan športa. V načrtu so še gradnja čolnarne, vlaganje v bazen in dodatna športna igrišča.

Ob tako veliki pozornosti, ki jo v Rušah namenjujejo športu, ne zanemarjajo kulture. Nova knjižnica sodi med večje zaključene projekte v tem mandatu. Prenova Doma kulture v Rušah je v pripravi. Kulturno življenje je – glede na velikost kraja – zelo bogato (Letni oder, Ruška nedelja...). Osrednji dogodek je festival kantavtorske glasbe, ki je bil leta 2017 že petnajsti in ki je na področju kulture glavni »izvoznik« (Ruške novice, november 2017). ○

Hoče-Slivnica: Štajerski razvojni meteor

Marko Soršak

Vrednosti dinamičnih kazalnikov kažejo, da je novi garnituri preboj uspel že brez Magne.

Le malo občin je naredilo v zadnjem obdobju tolikšen preobrat. Ne glede na to, kakšno mnenje imamo o »največji greenfield naložbi v zgodovini neodvisne Slovenije«, moramo priznati dvoje. Prvič, občinska garnitura je pri delu v zvezi z Magno pokazala veliko komunikacijsko spretnost in je znatno prispevala k uspešnemu razvoju projekta (seveda na občini prihod Magne močno zagovarjajo). Drugič, prihod Magne bo močno spremenil kraj na vznožju Pohorja – pričakujemo lahko, da se bo po vrednosti merljivih kazalnikov občina pribila prav na vrh.

Že zdaj so vrednosti dinamičnih kazalnikov odlične in kažejo, da je novi garnituri razvojnemu preboju uspel že brez Magne. Enak vtis dobimo tudi po pregledu izvornih projektov in pristopov. O tem pričajo tudi priznanja, ki jih je občina že prejela. Hoče-Slivnica so do zdaj edina slovenska občina, ki jo je GZS nagradila za inovativnost. Župan Marko Soršak je bil Večerov štajerski politik leta 2016.

Največja greenfield naložba v zgodovini Slovenije

Kot je v zvezi s prihodom Magne v Hoče omenil župan Marko Soršak: »Občina je v projekt vložila ogromno dela«. Kaj natanko je to bilo?

1. Konkretna opravila na področju prostorskega načrtovanja, ki je vključevalo iskanje optimalnih rešitev, dogovore s posamezniki, menjave zemljišč in podobno.

2. Pogajanja o ceni. Občina je z Magno dosegla dogovor, da kupi kmetijska zemljišča po ceni za stavbna: torej 10 in ne 1,8 evra za kvadratni meter. Občanom je omogočila možnost za menjavo zemljišč v razmerju 1:1 z doplačilom odškodnine, ki je znašala od 5 do 6,7 evra za kvadratni meter.

3. Komunikacija z javnostjo. Občina je upora-

Število prebivalcev (2017): 11.285 (49.mesto)
Rast prebivalstva (pet let): +0,9% (62. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 6.840.949€
Občina Hoče-Slivnica je prvič med kandidatki za nagrado Zlati kamen.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 60. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 13. mesto

bila za seznanjanje javnosti s projektom različna orodja, kot je posebna izdaja občinskega glasila. V komunikacijski kampanji so na občini angažirali nekdanje župane, župane sosednjih občin, predstavnike krajevnih skupnosti in nekaj drugih pomembnih lokalnih mnenjskih voditeljev. 31.

Magna

Foto: Arhiv občine Hoče-Slivnica

maja se je začelo ugotavljanje volje občanov o projektu. Do 21. 6. je glasovalo 1.467 občanov, od teh jih je bilo za projekt 88 odstotkov.

Tudi po tem, ko so bile glavne ovire (ugovori lastnikov zemljišč in naravovarstvenikov) premagane, se kampanja ni ustavila. Decembra 2017 so predstavili gradbene in arhitekturne elemente projekta (Magna Nukleus) skupaj z Alumni klubom Fakultete za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo v Mariboru. Prav na račun komunikacijskih aktivnosti v zvezi s projektom Magna se je lani občina Hoče-Slivnica uvrstila med prejemnike priznanj za družbeno odgovornost Horus.

Celotna kampanja je potekala v dokaj napetem vzdušju, ki so ga krojila (senzacionalistična) medijska poročanja, politizacija in zakulisne igre.

Hočko Pohorje

Foto: Arhiv občine Hoče-Slivnica

Ne glede na to, kakšno je naše mnenje o prihodu Magne in o potencialnih tveganjih za okolje, lahko povsem nevtravno ocenimo vlogo občine, spretnost in profesionalizem, ki so ga pokazali v zvezi z zelo zahtevnim projektom. Rečemo lahko tudi, da so ravnali načelno in se v celoti držali treh principov, ki jih navajajo lista Znamo. Zmoremo! v svojem programu: profesionalnost, iskanje široke podpore za odločitve in delovanje v interesu občanov – ponavljamo, občinska ekipa trdno verjame v to, da projekt prinaša veliko več dobrega za občane kot škode.

Bogate aktivnosti občine

V luči velikega projekta bi hitro lahko spregledali bogat spekter aktivnosti občine na drugih področjih. Zanimivo je, da se veliko dogaja prav na področju gospodarstva, kjer program o konkretnjših aktivnostih ne govori (z izjemo turizma).

Občina redno prireja podjetniški forum, srečanja z gospodarstveniki na različne aktualne teme. V okviru foruma so ustanovili Mrežo za gospodarstvo kot neformalno, a sistematično obliko povezovanja gospodarstvenikov in sodelovanja z lokalno skupnostjo. Podobne forume so oblikovali še za dve področji: nevladne organizacije ter turizem in kmetijstvo.

Leta 2017 je bo v Hočah-Slivnici »število investicij, projektov in dogodkov prvič večje od 100«. Med novejšimi projekti dostikrat omenjajo kot dosežek projekt Paleopokrajina. Zanj je občina pridobila milijon evrov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Kakor smo uspeli razbrati, gre za ureditev dela botaničnega parka in za zelo izviren projekt, ki ima za cilj »na osnovi arheoloških in paleobotaničnih raziskav revitalizirati avtohtone, a pozabljene kultivirane rastlinske vrste in jih vključiti v turistično ponudbo programskega območja«. Novi festival Stellar Beat ob hoški gramoznici je »prvi korak na področju festivalskega turizma« v kraju.

Inovativnost

Hoče Slivnica so – kakor nam je znano - edina občina v Sloveniji, ki je doslej prejela nagrado za inovativnost. Za Mrežo za gospodarstvo je občina prejela bronasto priznanje GZS za najboljše inovacije leta 2017 v Štajerski regiji. Občina je prejela še posebno priznanje za sistem E-stik z občino: aplikacijo, ki poenostavlja stike med prebivalci in občinsko upravo, omogoča plačevanje prek spleta in direktno prijavljanje napak. ○

Murska Sobota: Kako vrniti mestu dušo

dr. Aleksander Jevšek

Nova strategija izraziteje poudarja vlogo kraja kot regionalnega središča. Do merljivega premika je prišlo na trgu dela (četudi z zamikom glede na druge kraje), zlasti pa na varnostnem področju.

V Murski Soboti so z na novo postavljenim in zgledno vodenim strateškim procesom postavili dobre temelje za razvojni preobrat. Mesto naj bi izraziteje zaživel kot regionalno središče, razvoj pa naj bi bil izrazito trajnostno obarvan. S projekti Murska Sobota sledi tem usmeritvam. Strategija se močno opira na projekt Soboško jezero – revitalizirano degradirano območje, ki naj bi bilo neke vrste žariščna točka za razvoj cele regije. Zanimivo je, da so kot glavni objekt preprosto uporabili paviljon, s katerim se je leta 2016 Slovenija predstavila na milanskem Expu. Ne moremo še ocenjevati, ali bo Soboško jezero še en Vinarium ali pa morda še ena Fazanerija – zato pa lahko izmerimo uspeh občinske uprave na drugih področjih. Do merljivega premika je prišlo na trgu dela (četudi z zamikom glede na druge kraje), zlasti pa na varnostnem področju. Zmanjšanje števila obsojenih storilcev kaznivih dejanj je morda povezano s pomembnimi koraki, ki so jih v občini v zadnjem času naredili za integracijo romske skupnosti.

Na področju gospodarstva imajo močne vrednosti skoraj vsi kazalniki – manjka le še rast, ki ostaja med najšibkejšimi (193. mesto). Murska Sobota je med kraji z največ delovnih mest na 1.000 prebivalcev, kar – ob še nekaj drugih kazalnikih – vpliva na indeks trga dela. Spodbudno: občina ima nizko stopnjo brezposelnosti mladih. Dinamični kazalniki ostajajo šibki, brezposelnost pa razmeroma visoka. Murska Sobota ima zelo visok delež univerzitetno izobraženih zaposlenih (15. mesto), kar je za regionalno središče pričakovano. Po štipendijah ostaja prav na vrhu (3. mesto). Šibka točka je indeks bega možganov. Prav demografija je najšibkejša področja občine. Odsejvanje v občini so uspeli sicer zmanjšati (101. mesto), a prebivalstvo je med najhitreje starajočimi. Indeks socialne kohezije razkriva drugo kritično področje in to

Število prebivalcev (2017): 18.870 (21. mesto)
Rast prebivalstva (pet let): -1,7% (147. mesto)
Proračun (2017 – odhodki): 13.734.723€
Občina Murska Sobota je bila med kandidatki za nagrado Zlati kamen leta 2015.

ANALIZA ISSO

Sestavljeni indeks ISSO: 62. mesto

Sestavljeni indeks preboja: 64. mesto

zlasti zaradi kriminalitete in visokega deleža dolgotrajno brezposelnih. Toda – kot smo ugotovili v posebni analizi novembra – število obsojenih prebivalcev zaradi kaznivih dejanj se je začelo zmanjševati. Še to: Murska Sobota ima med vsemi slovenskimi občinami največ zdravnikov splošnega zdravstva na 1.000 prebivalcev (2,59).

»Čas za spremembe«

Četudi je Murska Sobota močno napredovala glede na indeks ISSO, je to predvsem posledica spremenjene metodologije. Natančnejši pogled na kazalnike vendarle pokaže, da do razvojnega preobrata še ni prišlo: gibanja so sicer izrazito pozitivna, a na vseh področjih še ne dovolj izrazita.

S strateškim procesom, ki so se ga lotili z veliko mero odločnosti in spretnosti, so v mestni občini postavili dobre temelje za preobrat.

Prvič, priprave strategije so se lotili na zgleden način. Delavnice z občani za pripravo strategije so bile očitno dobro pripravljene (gradiva si je še vedno moč ogledati, prav tako video posnetke) in zato ne čudi, da so bile uspešne: sodelovalo je 433 udeležencev in

Murska Sobota

Foto: Arhiv mestne občine Murska Sobota

23 organizacij, prejeli so prek 400 pobud in idej.

Drugič, strateški načrt je konkreten. Rezultat procesa je seznam 60 projektov do leta 2023: za 19 ključnih projektov, skupaj vrednih 18 milijonov evrov, so že našli vire evropskih sredstev (9,3 milijona evrov). Letos so pripravili izvedbeni načrt, ki se osredotoča na štiri glavne projekte:

- Soboško jezero
- Prenova mestnega središča
- Varovanje kulturne dediščine
- Urbana mobilnost

Revitalizacija mestnega jedra se je pričela (september 2017). Soboško jezero naj bi postalo »turistično, gospodarsko, športno in kulturno središče regije«. Je blizu avtoceste, gre za degradirano območje, ki ga bodo s projektom revitalizirali, občina pa po kot osrednjo stavbo uporabila preprosto paviljon, s katerim se je Slovenija predstavila na milanskem Expu leta 2016. Tako so v Murski Soboti na ugoden način prišli do izvirne in reprezentativne arhitekture, država pa je »reciklirala« dragi paviljon. Dela na projektu so že stekla, večina naložbe pa pride na vrsto leta 2018. Na področju varovanja kulturne dediščine sta glavna projekta prenova gradu in prenova TVD Partizan. Oboje naj bi izvedli v naslednjih dveh letih. Projekti na področju urbane mobilnosti vključujejo za 1,8 milijonov evrov kolesarskih stez in pol milijona za parkirišča sistema park+ride. Pomemben element sistema je mestni prevoz (Sobočanec), ki je za občane brezplačen. Nekateri merljivi cilji, ki jih omenja strategija, so sicer že doseženi (500 novih delovnih mest po letu 2015), a to predvsem zaradi ugodnih gibanj v okolju.

Premiki na varnostnem področju in integracija Romov

Murska Sobota je med občinami, kjer je število obsojenih storilcev kaznivih dejanj najbolj zmanjšalo. To je posebej pomembno, ker gre za enega večjih problemov občine. Dejstvo je, da imajo relativno največ kriminalitete kraji z romskim prebivalstvom in da je rešitev tega problema povezana z vključevanjem romske skupnosti.

Glede na to, da je pojav dokaj enakomerno prisoten po vseh krajih po Sloveniji, kjer živijo Romi, se zdi, da na tem področju svoje naloge še ni v celoti opravila država. Toliko bolj zato zbudijo pozornost uspešne pobude na občinski ravni. Dejstvo je, da so v Murski Soboti na tem področju v zadnjem času posebej aktivni. Najbolj zanimiva pobuda je zaposlovanje Romov na Pušči s plantažo hitrorastoče rastline miskantus. Rastlina je surovina za brikete in pelete z visoko kurilno vrednostjo. Mestna občina Murska Sobota je tako sanirala nekoč degradirano območje, predstavniki romske skupnosti pa so v sklopu programa Zelenih delovnih mest poskrbeli, da bo prostor dobil novo vsebino, gospodarsko in okoljsko funkcijo.

Svetovni dan Romov v Murski Soboti ni le kulturni dogodek z nadihom eksotike, ampak ima vrsto konkretnih vsebin, povezanih z uspešno in smiselno integracijo skupnosti. »Namen projekta je povečanje zaposljivosti in socialne vključenosti Romov ob pomoči kreativne uporabe romske kulturne dediščine.« Leta 2017 je bil glavni poudarek dogodka tradicionalna romska kulinarika kot podlaga za razvoj novih jedi. ○

FOTO: VASJA MARINIČ

Kako izmeriti preboj?

Kočevje,
Željnske jame

Posebnosti izbora za nagrado Zlati kamen 2018, kjer se je Strokovni svet posebej osredotočal na razvoj v času zadnjega mandata

Kratkoročni razvoj je zelo težko izmeriti. Učinki posameznih aktivnosti se ne pokažejo čez noč. Statistični podatki so po definiciji na voljo za nazaj – za marsikatero področje je najnovejši podatek, ki ga imamo na voljo, prikazuje stanje leta 2016. Za nekatera bistvena področja (na primer poraba energije) podatki na ravni občin žal niso dostopni. Tako imamo dejansko na voljo le delna merila.

311.000 številok

Podatek je surovina, kazalnik je orodje. In toliko številok je bilo potrebno preleteti, da smo prišli do 54 kazalnikov sistema ISSO 2018.

ISSO preboja je sestavljen indeks, kjer smo uporabili dve metodi. Prvič, izmerili smo spremembe na nekaterih ključnih področjih. To so gospodarstvo, trg dela, okolje in proračunska učinkovitost. Na teh področjih je možno zaznati učinke dovolj hitro. Primerjali smo povprečne vrednosti kazalnikov prejšnjega in sedanjega mandata.

Drugi del indeksa preboja je primerjava uvrstitev v našem sistemu ISSO. Ta celoviti sistem uravnoteženih kazalnikov pokriva osem področij in tako prikaže dosti bolj celovito sliko kot jo ozka

SE ŽUPANI DRŽIJO SVOJIH PREDVOLILNIH OBLJUB?

Še ena posebnost letošnjega izbora: naredili smo pregled najpomembnejših predvolilnih obljub in tega, kako jih v posamezni občini uresničujejo.

Temu delu analize smo namenili posebno pozornost. Povzeli smo torej glavne točke (obljube, merljive cilje, načrtovane glavne aktivnosti...) predvolilnega programa in ugotavljali, do katere mere je izvoljena garnitura držala svojo obljubo.

Izziv je bil že v tem, kako štiri leta po zadnjih volitvah priti do teh programov. Pri večini občin je izginil kot kafa. Tam, kjer imajo ponovno izvoljene župane, so ti kot orodje za prepričevanje volivcev uporabljali bolj pogled za nazaj (torej pregled dosežkov občine v prejšnjem mandatu) kot program za naprej. Toda v nekaterih primerih (mlajši in novi župani) so obljube zelo jasne in konkretne. Drugod smo jih skušali rekonstruirati s pomočjo izjav v medijih, strateških dokumentov ipd. – praviloma nam je uspelo sestaviti vsaj grob seznam zavez, ki jih je lokalna politika dala svojim volivcem.

Analizo najdete na spletni strani: www.zlatikamen.si

Festival Brežice

FOTO: ARHIV ZPTM BREŽICE

selekcija kazalnikov, ki smo jih posebej spremljali v prvem delu našega indeksa preboja. Toda vrednosti sestavljenih indeksov po letih ne moremo neposredno primerjati: enako kot velja za podobne sisteme po svetu, smo namreč tudi mi ves čas nadgrajevali in dopolnjevali metodologijo. Zato lahko uporabimo le relativni pogled, torej spremembe uvrstitev. Tudi tu smo uporabili

tivnih. Vse kazalnike, naj bodo še tako kakovostno sestavljeni, vedno uporabljamo v kontekstu ostalih meril in podobe razvoja občine v celoti.

Stebri metodologije

Osnovna metodologija tako ostaja: prvič, pregled glavnih razvojnih dokumentov za 212 slovenskih občin, drugič izbor in izračun kazalnikov sistema ISSO. Morda niste posebej opazili, ampak tako prvi kot drugi proces v Sloveniji nimata primere. Da pridemo do kandidatke za nagrado Zlati kamen, je potrebno predelati okrog 1.000 razvojnih dokumentov. Za izdelavo indeksov in 54 kazalnikov sistema ISSO je bilo letos potrebno preleteti 311.000 posameznih podatkov, števil. A to dvoje je v procesu izbora šele orodje. Na koncu je odločilna človeška presoja – ocena 12 strokovnjakov z različnih področij. Tudi strokovni svet je nekaj posebnega: gre za izjemno heterogeno skupino, ki jo družijo ena sama stvar: da gre za strokovnjake z vpogledom na lokalno raven razvoja. Ob tem pa so v skupini zastopani predstavniki različnih krajev v Sloveniji, različnih generacij, strok, akademske teorije in prakse, podjetij, ustanov ter treh univerz. ○

1.000 dokumentov

Ocena števila razvojnih dokumentov, ki jih predelamo kot del kvalitativne analize v procesu izbora finalistk.

povprečne vrednosti za mandat. A tudi spremembe uvrstitev so le pogojno uporabne: če je neka občina pridobila več deset mest, zanesljivo lahko govorimo o pozitivnem razvoju. A manjše skoke (in padce) na seznamu je sprožila tudi spremenjena metodologija.

Zato je Strokovni svet Zlatega kamna pri svojem delu uporabljal ISSO preboja le kot pomožno orodje. A to je pravzaprav v skladu z osnovnimi načeli izbora: do končnih zmagovalcev pridemo le s kombinacijo različnih metod, kvantitativnih in kvalita-

10 najboljših praks 2018

To je le del nabora izvrstnih praks, ki smo jih odkrili pri letošnjih kandidatkah. Več lahko preberete ob predstavitvah kandidatk po regijah v tej reviji, še več pa na spletni strani Zlati kamen.

Ajdovščina: vključevanje občanov v odločanje

S spletom aktivnosti Ajdovščina postaja ena vodilnih slovenskih občin na področju vključevanje občanov v javno življenje: projekt Moja pobuda preizkuša delovanje participativnega proračuna, z Značko družbene odgovornosti pa spodbujajo vključevanje mladih.

Ivančna Gorica (z Grosupljem in Trebnjem): Medobčinski razvojni center

Tri sosednje in primerljive občine so se povezale z enim ciljem: pripraviti kakovostne razvojne projekte in učinkoviteje črpati evropska sredstva.

Kobarid: javni prevoz med turistično sezono

Hop on hop off avtobus med sezono povezuje center kraja z glavnimi turističnimi atrakcijami kot so Planina Kuhinja, muzej na prostem Na Gradu ali kopališča na Nadiži – in s sosednjo Furlanijo.

Kočevje: spodbujanje krožnega gospodarstva in drugih oblik »pametnega« podjetništva

Bogat nabor aktivnosti za podporo start-upom, spodbujanje združništva in socialnega podjetništva s konkretnimi rezultati.

Kočevje: gradnja lesno-predelovalne verige

Občina vztrajno gradi razvoj na lesu kot glavni strateški prvini in konkurenčni prednosti kraja: aktivnosti segajo od oblikovanja podjetja za upravljanje lesno predelovalne verige, prek sodelovanja s srednjo šolo, prirejanja Festivala lesa, sodelovanja z bienalom industrijskega oblikovanja BIO do simboličnih potez, kot je gradnja prvega lesenega doma za starostnike pri nas.

Postojna: inovativne poteze na izobraževalnem področju

V Šolskem centru Postojna so odprli regijski učni izdelovalni laboratorij, prireajo start-up vikend, z uporabo zahtevnih tehnologij v izobraževanju pa so se dijaki in učitelji seznanjali na Finskem.

Ruše: vzgoja in izobraževanje kot strateška prioriteta

Edina občina pri nas, ki je postavila vzgojo in izobraževanje v središče. V Rušah imajo za to področje poseben strateški dokument, koordinirajo delo šolstva s podjetji, skrbijo za razvoj nadarjenih in pripravljajo uvedbo brezplačne osnovne šole.

Radlje ob Dravi: biološki bazen

Z nagrajeno turistično inovacijo – prvim biološkim bazenom pri nas – so Radlje postale iz neturističnega kraja ena od srebrnih destinacij zelenega turizma.

Žalec: močna in celovita blagovna znamka kraja

Vse v Žalcu se vrti okrog posebnosti, ki je bistvena za identiteto kraja: zelenega zlata, hmelja. Znamka Zeleno zlato združuje tako turizem s trajnostnimi predznaki kot ekološko pridelano hrano in – ne nazadnje – pivo iz prvega vodnjaka piva na svetu.

Logatec: brezplačni javni prevoz

Avtobus Furman povezuje središče občine in okoliške kraje. Vožnja je brezplačna, zaradi uspeha projekta pa v občini razmišljajo o nadgradnji z vožnjami na klic. ○

Občina Grosuplje je zgodba o kakovosti... je tudi zgodba o razvoju...

Ob vstopu v občino Grosuplje vas
prijazno pozdravlja slovenska zastava.

Občina Grosuplje je v leto 2018 vstopila kot **mladim priznana občina**, starejšim priznana občina, kot **občina dobrega življenja**, kot **najbolj zdrava slovenska občina**. Občini Grosuplje je bil ob praznovanju občinskega in državnega praznika, 25. junija 2017, podeljen tudi Zlati certifikat upravljaljske sposobnosti občine. Zlati certifikat USO podeljuje Center za proučevanje upravno - političnih procesov in institucij pri Fakulteti za družbene vede, Univerze v Ljubljani. Izmerili so delovne procese, učinkovitost, ekonomičnost Občinske uprave Občine Grosuplje, pri čemer smo dosegli kar 83,5 % vseh možnih točk. Prav na Županovem novoletnem sprejemu, 14. decembra 2017, smo se razveselili še enega pridobljenega certifikata. S ponosom lahko povemo, da je Občina Grosuplje pridobila **Certifikat kakovosti ISO 9001:2015**. Certifikacija za pridobitev certifikata ISO 9001:2015 je obsegala opravljanje upravnih, strokovnih, razvojnih in drugih nalog v pristojnosti Občinske uprave Občine Grosuplje in tudi skupnih uprav - Medobčinskega razvojnega centra in Medobčinskega inšpektorata in redarstva. S pridobitvijo certifikata se je Občina Grosuplje zavezala k sledenju kakovosti in odličnosti, ki jih zahteva standard kakovosti, in k nenehnim izboljšavam ter zagotavljanju pogojev in storitev, ki bodo prispevali h kakovosti življenja in dela občanov ter ostale zainteresirane javnosti in s tem k blaginji občine, pri čemer je bistvenega pomena učinkovit sistem vodenja.

Verjamemo, da kakovost življenja naših občank in občanov vpliva tudi na njihovo zadovoljstvo in njihovo srečo. Eden izmed pomembnih dejavnikov, ki po našem prepričanju prav tako vpliva na zadovoljstvo in srečo naših občank in občanov, je tudi zavedanje, da smo kot Grosupeljčanke in Grosupeljčani, kot Slovenke in Slovenci, pa tudi kot Evropejke in Evropejci lahko ponosni, da smo ponosni na svojo identiteto. Naša pomembna vrednota je tako tudi **domoljubje**.

Ko se iz prestolnice pripeljete v občino Grosuplje, vam v Šmarju - Sapu ob vstopu v našo občino s svojim plapolanjem prijazno dobrodoščilo v naši občini izreka slovenska zastava. Glavno vpadnico v mesto Grosuplje smo s ponosom poimenovali po očetu slovenske osamosvojitve **Cesta dr. Jožeta Pučnika**.

Dobrodošli torej v občini Grosuplje, ki v svoji strategiji »3G Grosuplje 2020« poleg **Gospodarnosti in Globalnosti** izpostavlja tudi **Gostoljubje**. In hkrati njeno usmeritev **Grosuplje Goes Green**.

Vabita vas **Krajinski park Radensko polje**, kjer lahko čarobnost območja in pestrost rastlinskega ter živalskega sveta odkrivamo skozi vse letne čase, in **Županova jama**, ki jo povezuje sedem čudovitih dvoran in je ena najlepših kraških jam v Sloveniji. V neposredni bližini Županove jame se nahaja **Tabor Cerovo**, eden redkih protiturških taborov, ki so se ohranili do današnjih dni. Na sledove starih časov nas še posebej spominja **Magdalenska gora**, katero zaradi pestre zgodovine arheoloških raziskav in bogate arheološke najdbe uvrščajo med najbolj znana arheološka najdišča v Sloveniji.

Če pa želite začutiti tisti družabni utrip življenja v naši občini, vas prijazno vabimo na **svečano otvoritev naravoslovne krožne učne poti in vaškega jedra Cerovo**, 26. maja 2018, ko bo potekalo tudi **srečanje evropopotnikov 2018**, na športno rekreativno prireditev Kolesarski maraton treh občin, v nedeljo, 3. junija 2018, ali pa na **tradicionalno prireditev Grosuplje v jeseni**, z osrednjim dogajanjem v soboto, 15. septembra 2018.

Dobrodošli v občini Grosuplje!

Tradicionalni Kolesarski maraton treh občin Grosuplje,
Ivančna Gorica in Trebnje bo letos že 20. po vrsti.

www.grosuplje.si

Intervju z županom občine Moravče Martinom Reboljem

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Moravče v zadnjih nekaj letih?

Da smo dosegli stopnjo razvitosti, da se mladi ljudje z veseljem odločajo za bivanje in priseljevanje v našo občino.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Da smo uspeli v času finančne krize zgraditi vrtec in podružnično šolo, novo knjižnico, vse javne objekte priključiti na daljinsko ogrevanje z bio maso ter v veliki meri obnoviti in posodobiti vodovodni sistem s pomočjo kohezije.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

Evropska kohezijska politika, priseljevanje prebivalstva, razmah že obstoječe industrije, samooskrba.

So državni varčevalni ukrepi, ki so oklestili občinske proračune, znatno zavrli vaš razvoj?

Pravočasno smo ukrepali in v času varčevalnih ukrepov koristili strukturne evropske sklade in eko sklad.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso?

Enakomeren razvoj vseh področij občine.

Kje vidite glavne priložnosti za razvoj občine?

Gradili bomo dom starejših, kar bo priložnost za dodatno zaposlovanje in širitev dejavnosti, ki so vezane na oskrbo starejših.

Kaj bodo razvojne prioritete v naslednjih letih?

Sprejetje OPPNjev: južna obvoznica, športni park pri OŠ, urediti center Moravč, izgradnja novega poslovnega prostora na pokopališču.

Kje so glavni izzivi: na katerih področjih bo razvoj za Moravče posebej zahteven?

Doseganje soglasij za zemljišča, ki bodo potrebna za vse prej naštetе projekte.

In vaša vizija: kakšna bo občina Moravče čez 20 let?

Kljub bližini industrijskih centrov bi občina morala ostati podeželska, obenem pa zagotavljati zadovoljujoče število delovnih mest.

OBČINA MORAVSKE TOPLICE

Bogastvo naravnih danosti in srčnosti domačinov

Občina Moravske Toplice

Na severovzhodu Slovenije v osrčju idiličnega Prekmurja zavzema svoj prostor občina Moravske Toplice, ki na površini 144 km² v 28 naseljih združuje okrog 6500 prebivalcev.

Slogan občine se glasi »**Bogati smo, ker se zavedamo, kaj vse imamo**«. To bogastvo se kaže v vrelih termomineralne vode, pristni naravi, zanimivi zgodovini, sakralnih spomenikih (Plečnikova cerkev v Bogojini, romanska rotunda v Selu, gotška cerkev sv. Martina v Martjancih), domačih obrteh (lončarstvo, medicinarstvo), predvsem pa v **gostoljubnih in srčnih domačinih**.

Jedro turistične ponudbe predstavlja ponudba **term v Moravskih Toplicah** oziroma edinstvena zdravilna termomineralna voda v **Termah 3000 in Termah Vivat**.

Za občino je značilna narodna pisanost, saj v njej živijo pripadniki madžarske narodnostne manjšine, ki imajo pomembno vlogo pri navezavi dobrososedskih odnosov s sosednjo Madžarsko. Zelo barvita je tudi konfesionalna podoba občine, saj združuje pripadnike katoliške, evangeličanske, kalvinske in binkoštno veroizpovedi.

Moravske Toplice so tudi izhodišče za rekreacijo kot so pohodništvo in nordijska hoja, zato lahko kot pohodnik ali kolesar občudujete lepoto pisano obdelanih njiv z zelenečimi oazami, zadržite ob rosnih bleščavosti poletnih trav, se ustavite v senčnem zavetju mešanih gozdov, polnih divjadi, ptic pevk in ujed ter gob, ali pa se podate na prisojne lege med vinske trte, ki rodijo kakovostne sorte vina.

Nenazadnje tudi lega občine Moravske Toplice in bližina sosednjim prestolnicam kot so Dunaj, Zagreb in Budimpešta, pomeni izrazito multikulturno izhodišče.

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Moravske Toplice v zadnjih nekaj letih?

Izgradnja turistične in komunalne infrastrukture (trimska steza, kolesarske poti, počivališča za kolesarje in pohodnike), avtobusna postajališča.

Ob tem gre poudariti, da v občini Moravske Toplice imamo čez 100 km pohodnih poti in premoremo okoli 250 km označenih kolesarskih poti različnih težavnostnih stopenj, od poti za sprostitveno-priložnostno kolesarjenje do rekreativno-adrenalinskih kolesarskih poti, primernih za vse generacije, vse pa vodijo mimo turističnih zanimivosti destinacije.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Še posebej smo zares ponosni na izgradnjo novega vrtca v Moravskih Toplicah.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

S strani Ministrstva za notranje zadeve nam je uspelo pridobiti objekt prehodnega doma v Prosenjakovcih in začeti projekt ekološko socialnega kmetijstva, kjer je zaposlenih desetina ljudi iz kategorije težje zaposljivih posameznikov.

So državni varčevalni ukrepi, ki so oklestili občinske proračune, znatno zavrli vaš razvoj?

Da. Način črpanja evropskih sredstev je centraliziran in poteka preko pristojnih ministrstev, zato smo podeželske občine, za razliko od mestnih občin, v slabši poziciji. Zaradi navedenega je Slovenija tudi manj učinkovita pri črpanju sredstev iz evropskih strukturnih skladov, edina svetla točka so partnerski čezmejni projekti.

Kaj bodo razvojne prioritete v naslednjih letih?

Razvojna prioriteta bo nadaljnje urejanje komunalne infrastrukture kot nujnega pogoja za učinkovito turistično ponudbo in tudi bivanje lokalnega prebivalstva (pločniki, kolesarske in pohodne poti idr), hkrati pa bomo pozorni, da bomo našim obiskovalcem v prihodnje ponujali nekatere nove stvari.

Kje so glavni izzivi: na katerih področjih bo razvoj za Moravske Toplice posebej zahteven?

Pri ustvarjanju pogojev za domače in tuje investitorje v različne sektorje gospodarstva (turizem, kmetijstvo, storitvene dejavnosti) in manjša industrija, ki okolijsko ni sporna, to pa zopet zaradi administrativnih in zakonodajnih ovir na državni ravni.

In vaša vizija: kakšna bo občina Moravske Toplice čez 20 let?

Naša vizija je, da bodo pogoji življenja in bivanja mnogo boljši za naše prebivalce in lokalno skupnost. Posledično pa bo tudi zanimivejša in atraktivnejša za goste in turiste, ki iščejo čisto naravo, prostor za počitek, regeneracijo, sprostitve. Zaradi česar se bodo v prvi vrsti radi vračali k nam.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso?

Dobra praksa je subvencioniranje gradnje malih čistilnih naprav na območjih razpršene poselitve v občini in pomoč mladim družinam ob rojstvu novorojenca v višini 1.000,00 evrov. Mi ne gradimo stanovanj za mlade družine tudi zaradi specifične poseljenosti podeželskega tipa. Dobra praksa so tudi štipendije za vse naše študente, ki nimajo drugih štipendij, kjer kriterij ni socialni položaj.

Kje vidite glavne priložnosti za razvoj občine?

Glavne priložnosti so investicije na področju turistične dejavnosti, na zalogi imamo kar nekaj projektov (Rimska Čarda, Kocljevina). Računamo na večje strukturne poenostavitve s strani države, v mislih imamo predvsem privabljanje tujih investitorjev in pridobivanje ustreznih dovoljenj za investicijo in gradnjo.

FOTO: ARHIV TIC MORAVSKE TOPLICE, JOŠT GANTAR

Intervju z županom Slovenskih Konjic Miranom Gorinškom

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Slovenske Konjice v zadnjih nekaj letih?

To je prav gotovo sprejetje občinskega prostorskega načrta (OPN) konec leta 2016, na katerega smo čakali deset let in osem mesecev. S sprejetjem OPN so podani temelji za nadaljnji razvoj v občini. Glede večjih dosežkov je eden najpomembnejših možnost, da v bližini izvoza z avtoceste v Tepanju zgradimo novo poslovno cono. Tam je prostora približno 10 hektarov. Z novo Obrtno cono v Tepanju pridobivamo nove površine za poslovno gradnjo, v letu 2018 bomo zgradili komunalno infrastrukturo, kar bo predpogoj, da bodo lastniki zemljišč lahko pridobili dovoljenje za svojo dejavnost. Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) je v izdelavi, v kakšnih dveh, treh mesecih bo sprejet in to je predpogoj, da dokončamo cono. To bo pomenilo veliko novih delovnih mest.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Ponosni smo tudi na številne investicije, ki smo se jih kljub okrnjenemu financiranju občin lotili. Naj omenim le zadnji dve. Otroci bodo v tem letu vstopili v dva nova vrtca - v Ločah in Slovenskih Konjicah. Priprava teh projektov je trajala kar nekaj časa, saj gre za zahtevni investiciji. Občinska uprava je uspela pridobiti več kot 800.000 evrov nepovratnih sredstev Eko sklada, kar omogoča izvedbo zelo sodobnih objektov, ki bodo nudili bistveno boljše pogoje za bivanje tako otrokom, kot tudi vsem zaposlenim. V Ločah je vrtec povsem nov, ničenergijske lesene gradnje, v Konjicah pa je novi del bistveno večji kot stari, ki je v celoti obnovljen. Do sedaj manjši vrtec s petimi enotami bo imel po novem 13 enot, v njem bodo prostori uprave in osrednja kuhinja.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

Razvoj Slovenskih Konjic je v preteklih desetletjih opredeljevala industrija. Občina in njene dejavnosti so z njo doživljale vzpone, a tudi težave prestrukturiranja in odpuščanj. Tako se je občina Slovenske Konjice znašla pred pomembnimi izzivi. Svoje je naredila tudi svetovna gospodarska kriza. Občani si želijo gospodarsko močno občino, občino, ki bo nudila vso potrebno infrastrukturo, zadostno število delovnih mest ob hkratni privlačnosti za bivanje. In to so glavne prioritete, ki jih mora zagotoviti občina za svoje občane in za lasten razvoj.

So državni varčevalni ukrepi, ki so oklestili občinske proračune, znatno zavrlji vaš razvoj?

Občine s sedanjim sistemom financiranja lokalnih skupnosti ne dobijo dovolj sredstev niti za izvajanje zakonsko določenih nalog, zato so zaskrbljene, kako zagotoviti pogoje za razvoj v občinah. Ob tako osiromašenih povprečninah potrebujejo občine nove vire financiranja in več pristojnosti za učinkovit nadzor nad obstoječimi viri. V strukturi našega proračuna predstavlja izvajanje zakonsko določenih nalog največji odhodek, kar 72,15 %, tako ostaja za investicije le dobrih 27 % proračuna. Ob tem pa je še aktualna Finančna perspektiva popolnoma nenaklonjena investicijam v infrastrukturo, čeprav bi jih vse slovenske občine še kako potrebovale za izgradnjo osnovne infrastrukture. Občine se ves čas pogajajo za spremembo operativnega programa za črpanje kohezijskih sredstev za obdobje 2014-2020 za namen vzpodbujanja občinskih projektov.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso?

Kot primer dobre prakse bi izpostavili naš projekt Prostofer. V Slovenskih Konjicah so starejši občani marca lani začeli koristiti prevoze prostovoljnih šoferjev – prostoferjev. Od takrat je bilo opravljenih že lepo število prevozov, predvsem starejših, ki so potrebovali prevoz od doma do zdravstvenega doma. Prostoferji za prevoz koristijo občinski električni avtomobil, nekaj prevozov pa so opravili tudi z lastnimi vozili. Na naš poziv se je odzvalo 12 prostovoljnih šoferjev, ki so se usposobili za vožnjo z električnim avtomobilom in bili seznanjeni z delovanjem Zlate mreže, pobudnice projekta Prostofer. Menimo, da je bila naložba koristna, saj smo tako pripravljene pomagati starejšim, ki nimajo lastnega prevoza, a potrebujejo nujni prevoz.

Kje vidite glavne priložnosti za razvoj občine?

Napredek v občini bo temeljil na trajnostnem razvoju, ki upošteva gospodarsko, socialno in okoljsko komponento razvoja. Gospodarski razvoj bo tako temeljil na ustvarjanju višje dodane vrednosti v tradicionalnih dejavnostih in uporabi čistejših tehnologij ter sočasnem razvoju turistične dejavnosti. Občina bo tako spodbujala odpiranje novih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, uresničevala zaveze na področju izgradnje okoljske infrastrukture, podpirala uvajanje boljših praks v kmetijstvo z namenom povečanja produktivnosti in poudarkom na lokalni samooskrbi in ekološki pridelavi, skrbela za promocijo občine kot avtentične turistične destinacije, načrtovala in zagotavljala ustrezen prostorski razvoj.

Kaj bodo razvojne prioritete v naslednjih letih?

Kar nekaj projektov nas še čaka v prihodnjih letih: energetska sanacija ali novogradnja starega dela OŠ Pod goro z Glasbeno šolo, pa obsežna investicija v bazenski kompleks na Dobravi. Zagotavljanje protipoplavne varnosti na Zbelovem, gradnja mostu na Zbelovem in ureditev kanalizacijskega sistema bo tudi velik zalogaj. Čaka nas še nadaljevanje del na cevovodih za oskrbo s pitno vodo, izgradnja sekundarne kanalizacije za priključitev na obstoječo čistilno napravo ter ureditev zbiranja in čiščenja odpadnih vod v vzhodnem delu občine. Občina Slovenske Konjice že dlje časa svoja prizadevanja usmerja k obnovi objekta Baronvaj. Prav tako nas zaposluje ideja o obnovi Gradu Pogled. In pa seveda ceste - te bodo vedno uganka, kako poskrbeti za 330 km občinskih lokalnih cest in javnih poti z omejenim proračunom.

Kje so glavni izzivi: na katerih področjih bo razvoj za Slovenske Konjice posebej zahteven?

Naloga lokalne skupnosti je, da pripravi pogoje tako za razvoj gospodarstva kot tudi za kvaliteto življenja. Glavni izziv zagotovo predstavlja zagotavljanje dovolj velikega števila delovnih mest in s tem rasti prebivalstva. Prednost izjemne prometne lege, bližina večjih tujih mest se naši občini poznata. Število prebivalstva narašča, od leta 2003 do danes je število narastlo za 1.200, kar je skoraj 10 % več. Kmalu bomo prešli 15.000 prebivalcev v celotni občini. Z novo Obrtno cono v Tepanju pridobivamo nove površine za poslovno gradnjo. Zanimanje za prebivanje v naši občini je precejšnje. Občina ima že v OPN predvideno površino, kjer bomo uredili individualno gradnjo. S Stanovanjskim podjetjem Konjice za naslednje leto urejamo pričetek izgradnje manjšega večstanovanjskega objekta na Prelogah za neprofitna stanovanja. Na območju Slomškove ulice v Konjicah pa je v pripravi projekt izgradnje dveh novih blokov. Ne smemo pozabiti še na dve območji v Ločah, ki morata biti le še komunalno opremljeni.

In vaša vizija: kakšna bo Občina Slovenske Konjice čez 20 let?

Izvrstne prometne povezave, zgrajena letališka steza, ki bo kmalu dobila uporabno dovoljenje za pristajanje letal kategorije A1, nudijo izjemne pogoje za našo občino, kjer se bo lahko razvijalo podjetništvo, kjer bodo ljudje svoje znanje vključili v svoje izdelke in prodajali izdelke z višjo dodano vrednostjo ter kjer bo okolje, ki bo nudilo izjemno prijetno bivanje. Občina skrbi za predpogoje in varovanje okolja. Nekaj pomembnih korakov smo v preteklosti naredili. Izpostavili bi prenehanje odlaganja komunalnih odpadkov in da je sistem zbiranja in ravnanja z odpadki na takšni stopnji razvoja, ki si ga marsikje v Evropi samo želijo. Vidimo priložnost za proizvodnje dejavnosti, razvoj turizma, kjer skupaj v celotni Destinaciji Rogla-Pohorje drug drugega dopolnjujemo. Čedalje bolj postajamo prepoznavni. Smo prejemniki številnih priznanj, prepoznavni smo kot dober organizator boks turnirja na svetovni ravni, naslednje leto bomo organizirali evropsko prvenstvo v teakwon-do-ju, smo člani Združenja zgodovinskih mest, Občina po meri invalidov, Branju prijazna občina, finalisti Evropske destinacije odličnosti EDEN, smo prejeli zlato priznanje v tekmovanju Entente Florale Europe, vključeni smo v projekt Zero-waste občina, obiskujejo nas številni veleposlaniki. V sosednjih krajih nas prepoznajo kot urejeno občino in po tem, da so tukaj doma prijazni ljudje. Tega si želimo tudi v prihodnje.

Občina Trebnje se razvija in gleda v prihodnost

Občina Trebnje, ki leži v objemu dolenskih gričev in vinogradov in jo že več kot desetletje vodi župan Alojzij Kastelic, je v preteklih letih doživela velike spremembe. Največja je zagotovo izgradnja avtocestne povezave mimo mesta Trebnje, ki se je zaključila leta 2010 in s tem odprla prostor novim ambicioznim projektom v mestu in s prometnega vidika razbremenila mesto. V sodelovanju z državo tako poteka projekt umiritve prometa na nekdanji hitri cesti z izgradnjo nivojskih križanj in vzporedne kolesarske steze.

Razvoj gre v smeri trajnostne mobilnosti

Občina vse bolj stremi k uresničevanju zastavljenih ciljev in strategij na področju trajnostne mobilnosti in evropski politiki na področju prometa ob pomoči Ekosklada. V okviru tega smo v mestu Trebnje postavili polnilnico za električne avtomobile, v prihodnosti pa želimo postaviti mrežo polnilnic na vseh ključnih točkah v občini. Prav tako posodabljammo občinski vozni park, katerega najnovejša pridobitev je električno vozilo.

Kot občina smo usmerjeni k trajnostnemu razvoju v prostoru in načrtno delujemo na področju umeščanja naselij in industrijskih površin. Imamo ustrezna območja za širitev industrije, še vedno pa so prosta tudi številna komunalno sodobno opremljena zemljišča za gradnjo. V preteklih letih smo v izgradnjo ustrezne in sodobne komunalne in vodne infrastrukture v občini vlagali precejšnja sredstva. Izredna pridobitev v letu 2017 je vzpostavitev sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso v mestu Trebnje, na katerega smo priključili vse javne stavbe v centru ter bližnje stanovanjske objekte. Za vse našete projekte smo pridobili več kot 50-odstotna evropska sofinanciranja.

Na področju razvoja mesta Trebnje želimo v prihodnosti center mesta narediti privlačen za obiskovalce in prebivalce mesta. Iz centra želimo umakniti promet, oživiti dogajanje v njem, razširiti družabno, turistično in kulturno ponudbo in s tem povečati privlačnost kraja.

Spodbujamo razvoj gospodarstva

V zadnjih dveh letih je občina doživela gospodarski razcvet, saj številna podjetja (Trimo, REM, TEM, TPV) povečujejo svoje kapacitete. Na nove potrebe smo se odzvali z izgradnjo prvega dela industrijske cone, ki je v celoti komunalno opremljen in povsem zaseden, za kar smo pridobili evropska sredstva. V prihodnjem letu bomo zgradili tudi drugi del industrijske cone.

Trebnje je leta 2017 gostilo 26. forum odličnosti in mojstrstva z evropsko komisarko Violeto Bulc, podjetnikom Igorjem Akrapovičem in županom Alojzijem Kastelicem.

Ob tem redno sofinanciramo izobraževanja in usposabljanja podjetnikov in gospodarstvenikov v občini, sofinanciramo delovanje eVem točke, sodelovali pa smo tudi pri zagonu projekta Center raziskav in inovacij v JV Sloveniji, katerega cilj je v naslednjih letih postati največji center na področju industrijske robotike v Sloveniji.

V letu 2017 smo v Trebnjem gostili 26. forum odličnosti in inovacij, ki je v občino pripeljal številna velika imena, kot so Igor Akrapovič, dr. Janez Gabrijelčič in evropska komisarka Violeta Bulc, pri nas pa so se zbrali tudi župani Dolenske in Zasavske na tradicionalnem 15. srečanju.

Na področju kmetijstva opažamo precejšnjo prisotnost intenzivnega kmetijstva, občina pa s sredstvi pomaga manjšim kmetom, ki niso deležni spodbud iz drugih naslovov. Pohvaliti velja sodelovanje z različnimi subjekti na tem področju. Kmetijsko svetovalna služba kmetom pomaga pri podjetno usmerjenih ciljih, Kmetijska zadruga, ki je ena najboljših v Sloveniji in z izjemno tradicijo, pa od lokalnih kmetov odkupuje predvsem mleko in živino.

Z občinskimi štipendijami vsako leto nagradimo najuspešnejše dijake in študente z različnih področij in mlade prevzemnike kmetij. Skupaj smo v letošnjem letu podelili 19 štipendij. Občina gosti in financira tudi tradicionalni raziskovalni tabor za mlade iz vse Slovenije, ki ga izvaja CŠOD Čebelica na Čatežu.

Sodelujemo z umetniki z vsega sveta

Ponosni smo na bogato kulturno dediščino. Zagotovo je na tem področju najbolj prepoznavna zbirka likovnih del v Galeriji likovnih samorastnikov, v okviru katere vsako leto na enotedenskem taboru gostimo različne umetnike iz ustvarjalce z vsega sveta. Galerija je po mnenju strokovnjakov ena izmed največjih zbirk take vrste v svetovnem merilu, za njo pa smo v letu 2018 pridobili tudi status muzeja.

Jurjeva domačija predstavlja tipično arhitekturo lokalnega okolja iz začetka preteklega stoletja, za njeno obnovo pa smo pridobili tudi evropska sredstva.

V sklopu ljubiteljske kulture v občini delujejo številna društva, ki jim pomagamo s sofinanciranjem, za strokovnost na tem področju pa skrbijo Glasbena šola Trebnje, CIK Trebnje z Galerijo likovnih samorastnikov in JSKD OI Trebnje.

Z namenom ohranjanja tradicije smo v letu 2017 z delno evropskimi sredstvi obnovili Jurjevo domačijo, ki predstavlja tipično arhitekturo lokalnega okolja iz začetka preteklega stoletja. Ker se zavedamo, da je ustrezní prostor za kulturne dejavnosti v kraju še kako pomemben, imamo ob dotrajanem kulturnem domu v načrtu izgradnjo novega.

Električna polnilnica za avtomobile je del trajnostno usmerjenega razvoja občine Trebnje.

Trebanjci smo športniki

Pri nas sta doma tudi gibanje in zdravo življenje, zato že vrsto let podpiramo različne športne aktivnosti predvsem skozi finančno podporo že 25im športnim društvom, v ospredju pa sta rokomet in nogomet. V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi gradimo nove športne površine. Letos bomo zaključili izgradnjo športnega parka v Trebnjem, zgradili novo nogometno igrišče in smo nosilci projekta »Nogometno igrišče v vsako vas«. Naš cilj sta dve novi regionalni kolesarski povezavi Trebnje – Mokronog in Trebnje – Novo Mesto, v čim večji meri pa želimo pri tem uporabiti sredstva EU in Fundacije za šport.

Leto 2017 smo skozi podporo projektom posvetili kulturi, leto 2018 pa je v občini Trebnje leto zdravja, gibanja in športa. S tem želimo ob finančni podpori projektov spodbuditi gibalno manj aktivne populacije h gibanju in zdravemu načinu življenja, kar je naša naložba za prihodnost.

Športni park Trebnje bo z letos zaključenim teniškim igriščem in drsališčem sodoben objekt za udejstvovanje različnih športnikov.

Naša največja občinska prireditev je tradicionalni Trebanjski koš, ki vsako leto za en vikend združi občino, organizacije, podjetja in posameznike. Letos bomo z bogatim programom zabeležili že jubilejno 30. ponovitev, v okviru katere gostimo tudi start kronometra dirke po Sloveniji.

Veliki napredki pri reševanju socialnih vprašanj

V občini se lahko pohvalimo s sodobno opremljenim vrtcem Mavrica v Trebnjem, ki je leta 2016 odprl tudi razvojni oddelek in sodeluje pri evropskem projektu Erasmus+, v prihodnjih letih pa imamo v načrtu izgradnjo dveh novih sodobnih vrtcev v občini.

Zelo smo aktivni na področju reševanja romskega vprašanja, saj smo kot prva občina v Sloveniji ustanovili Multidisciplinarni aktiv za integracijo pripadnikov romske skupnosti, ki deluje od leta 2017. Od leta 2009 deluje v romskem naselju enota vrtca Mavrica Trebnje Romano, v katero so vključeni vsi otroci v starosti od 3-6 let, ob pomoči katerega se kažejo veliki napredki pri socializaciji in obvladovanju slovenskega jezika otrok pri vstopu v šolo.

Na področju zdravstva je občina v okviru projekta milijon srčnih točk v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi zagotovila mrežo nakupa in nameščanja defibrilatorjev in leta 2017 smo z njimi pokrili celotno področje občine glede na določila projekta. Vzpostavili smo tudi mrežo prvih posredovalcev. Redno posodabljammo opremo in prostor v zdravstvenem domu, ob sofinanciranju s strani države pa bomo uredili tudi nove prostore za dodatno medicinsko pomoč.

Majhni projekti za velike cilje

Za svetlejšo prihodnost občine je včasih potrebno precej manj, kot si predstavljamo, zato izvajamo številne manjše projekte, s katerimi želimo dvigniti nivo življenja v občini.

Vse bolj se skozi različne projekte in spodbude aktiviramo na področju dela z mladimi, kar nam je prineslo certifikat Mladim prijazna občina. Spodbujamo zaposlitvene programe s področja javnih del, v okviru česar smo letos zaposlili 30 oseb in sodelujemo na evropskih projektih Europe goes local, Space in Fate, kjer želimo v čim večji meri vključiti naše občane. Vsem občanom namenimo enkratno pomoč ob rojstvu otroka, financiramo pa tudi sklad za izredne socialne in denarne pomoči. Občina sofinancira različne neobvezne dodatne programe v osnovnih šolah in vrtcih, kot so smučanje, šole v naravi, šolska športna tekmovanja, nagrade najboljšim učencem in eko šola in veseli december z obdarovanjem vseh predšolskih otrok v občini.

Vse naše delovanje lahko redno spremljajo tudi naši občani, saj vsa občinska gospodinjstva mesečno prejmejo občinski časopis Glasilo občanov.

Trebnje bo letos organiziralo že 30. tradicionalni trebanjski koš, ki za en vikend združi organizacije, gospodarstvenike in posameznike iz občine in poskrbi za pester kulturni in zabavni program. Letos bo v okviru prireditve tudi start kronometra Dirke po Sloveniji.

Občina Žalec

Učinkovito delovanje občine Žalec je dalo osnovo za njen razvojni preboj. Ljudje so tisti, ki generirajo razvoj naše občine. To so ljudje, ki jim je skrb za občino in njene občane poslanstvo in ne samo služba. Ki iščejo vedno nove ideje, kaj bi lahko še naredili, da bi bila občina urejena in prijazna do vseh prebivalcev. Tistih, ki tukaj živijo, delajo ali jo obiščejo. Zato smo prenovili mestno jedro. Mednarodna komisija Entente Florale Europe nam je na tekmovanju v urejenosti evropskih mest in krajev dodelila zlato odličje. Imeli smo idejo in pogumne ljudi, da jo uresničijo. Tako je nastala Fontana piv Zeleno zlato, inovativen turistični produkt, ki je Žalec čez noč postavil na svetovni turistični zemljevid in naredil preboj na področju turizma.

Znamo prisluhniti investitorjem, jim pomagamo, smo hitri in učinkoviti in zato nam zaupajo. Logistični center, motel, nova stanovanja so le nekatere izmed investicij, ki bodo v kratkem generirale večjo gospodarsko aktivnost in nova delovna mesta v občini.

Priložnost za nadaljnji razvoj občine vidimo v ljudeh. Ti bodo zagotavljali učinkovito delovanje občine tudi v prihodnje. Dobra infrastruktura in umeščenost občine ob glavne prometnice so le še dodatni razvojni potencial.

Razvojne prioritete v naslednjih letih bodo kakovostno bivalno okolje za občane in obiskovalce, prepoznavnost občine in njene blagovne znamke za nadaljnji razvoj turizma ter infrastrukturne podlage za visoko gospodarsko aktivnost.

In naša vizija čez 20 let? Na področju turizma se želimo pozicionirati med najbolj prepoznavne turistične destinacije v evropskem prostoru. Svojim občanom bomo nudili visoko kakovost bivanja. Da smo na pravi poti, dokazujejo številna prejeta priznanja, kot so »najlepše mesto v kategoriji manjših mest« (TZS), »planetu zemlja prijazna občina«, »mladim prijazna občina«, »občina po meri invalidov«, »prostovoljstvu prijazno mesto«, »branju prijazna občina«...

Janko Kos, Župan

PREBOLD – kjer se prepletajo narava, užitek in dobro počutje

Kilometer proti jugu od izvoza Šempeter ali Šentrupert v Savinjski dolini z avtoceste, leži kraj, idealen za vse, ki želijo pobegniti stresnemu vsakdanu in se sprostiti v podeželskem raju. Tam, kjer se končajo širjave, kjer se poleti bohotijo nasadi hmelja ter pisana polja, med katerimi žubori rečica Bolska, leži Prebold. Poselitve tega področja segajo v srednji vek, ko je bil Prebold še last žovneških gospodov. Že po prvi svetovni vojni je bil Prebold znan kot miren turistični kraj, ki se je ponašal s hotelom v samem trgu ter teniški igrišči in bazenom in tako je tudi danes. Prebold si lahko ogledate peš, s kolesom ali avtomobilom. Najprej vas vabimo na voden ogled Muzejske zbirke Prebold skozi čas, v kateri so shranjeni najrazličnejši predmeti, ki nas popeljejo v čas prejšnjega stoletja in nam prikažejo takratno življenje ljudi iz območja Prebolda. Pot nadaljujemo čez most na Bolski, po hribu navzgor, mimo Dvorane Prebold in mimo rojstne hiše dr. Antona Schwaba, na ogled cerkve sv. Pavla, ki je zgrajena v neoromanskem slogu. V bližini se nahaja tudi društven čebelnjak, saj je Prebold znan tudi po čebelarstvu in to večstoletno tradicijo nadaljujemo še danes.

Nato pa se nam ponujajo številne športno rekreativne možnosti bodisi kopanja v Bazenu Prebold, lovljenja rib v Ribniku Druškovič, rekreacije na številnih športno rekreativnih površinah, lahko pa se odpravimo na pohode na bližnje vrhove Homa, Mrzlice, Golave, Doma po Reško planino v Marija Reki, kjer vas pričakujejo prijazni oskrbniki s pestro ponudbo. To je

OBČINA Prebold
Hmeljarska cesta 3, 3312 Prebold
www.prebold.si
telefon: 03/703 64 00
e-naslov: obcina@prebold.si

TIC PREBOLD
(v času od 15.6. do 15.9. v letu)
Dolenja vas 49, 3312 Prebold
www.turizem-prebold.com
telefon 03/705 35 35
e-naslov: tic@prebold.si

le delček ponudbe, zato lahko po končanem dnevu prenočite v eni izmed številnih sob v Hotelu Prebold v centru, ali v bližnjem Campu Dolina v Dolenji vasi, ali Kampu Park v Latkovi vasi, kjer nudijo namestitev bodisi v kampu ali apartmajih. Pridite in se prepričajte o naši ponudbi. Dobrodošli.

KRŠKO – trajnostni razvoj za vedno višjo kakovost bivanja

Občina Krško s pomembnim strateškim položajem ob Savi nadaljuje začrtano pot razvoja, ki temelji na uravnoteženemu razvoju celotne občine, razvijanju lokalnega okolja za podjetništvo in gospodarstvo, nadgrajevanju pogojev za kakovostno osnovno izobraževanje in turizmu. Med letoma 2007 do 2015 so uspeli počrpati 58 milijonov transfernih prihodkov (državna in evropska sredstva).

V nekaj letih energetsko sanirali pet osnovnih šol, gradijo skoraj nič-energijski vrtec

V zadnjih letih je Občina Krško celovito pristopila k energetski sanaciji javnih stavb. Od skupno osmih osnovnih šol je od leta 2014, pretežno s pomočjo evropskih sredstev, energetsko sanirala štiri osnovne šole, peta je trenutno v fazi sanacije. V tem letu pa bodo zaključili z novogradnjo nadomestnega skoraj **nič-energijskega vrtca** v Brestanici. S tem trendom želijo nadaljevati tudi v prihodnje, saj imajo v načrtu gradnjo še dveh novih vrtcev, pa tudi ene od osnovnih šol.

Vlaganja v nove programe izobraževanja - ROBOTIKA

S ciljem mlade spodbuditi k večjemu zanimanju za naravoslovje in pridobivanju znanj s področja računalništva, elektrotehnike, strojništva so v letu 2017 v osnovne šole uvedli interesno dejavnost **robotika** za učence višjih razredov, ki jo občina v celoti financira. V sodelovanju z lokalnim gospodarstvom, zlasti obrtno zbornico, pa **podjetjem in zasebnikom subvencionirajo počitniško delo mladih**. Tako imajo mladi več priložnosti za delo, delodajalci pa spoznajo potencialen kader.

Optimizirajo pogoje za pridelavo lokalne hrane

Z zavedanjem, da podnebne spremembe vedno bolj vplivajo na količino pridelka, so v dveh fazah uspešno zgradili **namakalni sistem** Kalce – Naklo ter s tem omogočili boljše pogoje predvsem za pridelovalce zelenjave. S ciljem podpreti in združiti lokalne pridelovalce hrane in izdelkov pa so v skupni regijski zgodbi »**Posavska špajza**« celovito **obnovili in nadgradili osrednjo Tržnico Videm**.

Zmanjševanje količin odloženih odpadkov in krožno gospodarstvo

V občini Krško je bil že pred 15 leti vzpostavljen sistem ločenega zbiranja odpadkov na izvoru, s ciljem zmanjševanja količine odpadkov ter čim večje snovne izrabe v smislu reciklaže. Zastavljene cilje so že presegle z izgradnjo zbirnega centra, vzpostavitvijo sistema zbiranja organskih kuhinjskih odpadkov, sortirnico odpadkov, sodobno kompostarno, obdelavo ločenih frakcij in oddajo le-teh končnim odjemalcem ter predelavo RDF.

Trajnostna mobilnost - vsako leto novi kilometri kolesarskih poti

V sodelovanju s širšo javnostjo je občina pripravila dokument Celostna prometna strategija. Nadaljujejo po poti trajnostne mobilnosti, njihova prednostna naloga pa je predvsem povečanje prostora, namenjenega pešcem in kolesarjem. Vsako leto urejajo nove kilometre kolesarskih stez ter širijo kolesarsko mrežo, tudi preko meja občine. Prav posebna pridobitev je gotovo **kolesarska steza med Krškim in Brestanico skozi**

590 metrov dolg predor nekdanje ozkotirne železnice, ki je še posebej atraktivna, predvsem pa varnejša. Sicer pa občina sodeluje tudi v širšem projektu **Sava – Krka bike**. Na različne načine spodbujajo občane k trajnostnim oblikam prevoza, tudi z uvedbo **avtomatskega brezplačnega sistema izposoje koles**.

Na poti trajnostnega turizma

Razvoj turizma gradijo na temelju spoštovanja potreb okolja in ljudi, ki tu živijo, kakor tudi lokalnega gospodarstva in obiskovalcev. Ob zavedanju, kako pomembno je ohraniti neokrnjeno naravo, hkrati krepijo in spoštujejo tudi lokalno kulturno dediščino, kar so med drugim dokazali z vlaganji v obnove številnih zgodovinskih objektov – od **gradu Rajhenburg do Mencingerjeve hiše in Valvasorjeve hiše oz. današnjega Mestnega muzeja Krško** ter celovite obnove starega mestnega jedra. V Evropskem letu kulturne dediščine bodo v tem duhu nadaljevali, saj med večjimi naložbami načrtujejo širjenje in obnovo osrednje knjižnice z odkupom Kapucinskega samostana.

Vključevanje in sodelovanje z občani

Usmerjenost Občine Krško k občanom je podkrepljena s številnimi komunikacijskimi kanali, preko katerih pridobiva predloge ter informacije glede njihovega zadovoljstva. V ta namen je uvedla **spletno aplikacijo Pobude občanov**, kjer zbira njihove pobude, predloge in vprašanja. Občina te informacije sistematično analizira, uvaja spremembe in izboljšave, ki se odražajo v vedno višji kakovosti življenja občanov na njenem področju.

Intervju z županom občine Kočevje dr. Vladimirjem Prebiličem

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Kočevje v zadnjih nekaj letih?

Sprememba investicijskega okolja se izkazuje v 6 velikih investicijah pomembnih podjetij v skupni vrednosti več kot 50 mio evrov in do leta 2020 vzpostavljenih novih 500 delovnih mestih. Posebej razveseljivo je dejstvo, da je govora o tehnološko zahtevnih delovnih mestih z visoko stopnjo dodane vrednosti, gre za dolgoročno zaposlovanje predvsem najbolj vitalnega dela prebivalcev občine Kočevje.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Najbolj ponosni smo na podvojitev obsega proračuna Občine Kočevje v času, ko se je povprečnina s strani RS zniževala, je občinska uprava vsak evro iz naslova povprečnine potrojila z uspešnimi prijavi na evropske in državne razpise.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

V zadnjih letih nam je uspelo ustaviti odseljivanje prebivalstva, dvigniti rodnost in stabilizirati vpis v Gimnazijo in srednjo šolo Kočevje. Po petnajstih letih smo priča vračanju srednje generacije, ki si je že vzpostavila življenje v večjih mestih. Posebej ponosni smo na uspešen razvoj krožnega gospodarstva, ki ga poosebljata gozdno lesna veriga pod vodstvom podjetja Kočevski les ter dvig samooskrbe pod okriljem Zadruga Zakladi Kočevske. S pomočjo države smo uspeli realizirati obsežne investicije v infrastrukturo naše občine, še posebej ponosni pa smo na vzpostavitev železniške povezave po več kot 50 letih.

So državni varčevalni ukrepi, ki so oklestili občinske proračune, znatno zavrli vaš razvoj?

Varčevalni ukrepi države so močno posegli v proračun Občine Kočevje, saj smo iz naslova povprečnine izgubili vsako leto več kot 0,5 mio evrov, dodatno pa nas je prizadela izguba sredstev iz naslova skladnega regionalnega razvoja, kjer smo izgubili na letni ravni še dodaten mio evrov. Kljub temu smo uspeli s sistematičnim pristopom priprave in prijave projektov nenehno pridobivati dodatne vire.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso?

Priprava kvalitetnih projektov, tako s področja investicij (vodovodi, kanalizacije, ceste), kot tudi mehkih vsebin (projekt LIFE+), s katerimi smo uspeli, ne samo izboljšati infrastrukturo temveč tudi oblikovati in ponuditi novi blagovni znamki; Zakladi Kočevske in turistično znamka Kočevsko. V ta namen smo izdatno investirali v turistično infrastrukturo, v višini več kot 1,5 mio evrov, kar se že izkazuje v ponudbi novih turističnih produktov in rastjo turističnega

obiska več kot 10% letno. S tem smo presegli načrte, ki smo si jih opredelili v Strategiji turističnega razvoja Občine Kočevje.

Dobra praksa je tudi izdelava in implementacija sistemskih ukrepov za privabljanje tujih investicij in podporo lokalnemu gospodarstvu; mednje prištevamo nepovratna sredstva Občine Kočevje, ki jih razpisuje za obrtnike in so namenjena nakupu obratnih sredstev in zaposlovanju ter oprostitvam komunalnih prispevkov v primeru zagotavljanja novih delovnih mest in cenam zemljišč, ki jih prilagajamo novim potencialnim investitorjem. Del teh ukrepov je tudi celostna podpora investitorju, pri zagotavljanju vseh dokumentov in proaktivno sodelovanje z Upravno enoto Kočevje, pri pridobivanju gradbenih dovoljenj.

Kje vidite glavne priložnosti za razvoj občine?

Glavne priložnosti za razvoj občine vidimo v nadaljnji rasti gospodarstva in novih investicijah ter v razvoju turizma. Posebno pozornost bomo namenjali krožnemu gospodarstvu in socialnemu podjetništvu, v katere že sedaj uspešno vključujemo ranljive skupine. Rezultati se izkazujejo v razpolovitvi stopnje brezposelnosti in izboljšani samopodobi lokalnega prebivalstva.

Kaj bodo razvojne prioritete v naslednjih letih in kje so največji izzivi?

Največji izziv še vedno predstavlja nadgradnja infrastrukture (cestna in širokopasovna povezava) ter zemljiško posestniška razmerja, ki so unikatna v Republiki Sloveniji, saj 80 % površin občine pripada RS.

In vaša vizija: kakšna bo Občina Kočevje čez 20 let?

Vizija Občine Kočevje je postati gospodarsko, kulturno, turistično in upravno središče Južne Slovenije.

Intervju z županom občine Straža Dušanom Krštincem

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Straža v zadnjih nekaj letih?

Posodobitev in opremljanje komunalne infrastrukture, posodabljanje in opremljanje objektov za šport in rekreacijo, kopališča pri mlinu in jezu, sprehajalnih poti ter vzpostavitev Gospodarske cone Zalog.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Na razvoj obrtne cone, ki omogoča nova delovna mesta našim občanom, ustanovitev režijskega obrata, saj zaposleni opravijo večino dela in nalog za katere smo v preteklosti plačevali zunanjim izvajalcem ter šolski most, z njim je namreč poskrbljeno za varno šolsko pot, je pa tudi zelo obiskana sprehajalna pot ob reki Krki.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

Propad stare industrije (Novoles), ki je nudila zaposlitev velikemu številu naših občanov in tudi zapolnjevanje te cone z novimi podjetji.

So državni varčevalni ukrepi, ki so oklestili občinske proračune, znatno zavrli vaš razvoj?

Nekaterih zastavljenih investicij posledično ni bilo moč izvesti na račun znižanega proračuna.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso?

Občina smo ljudje v okolju v katerem živimo, imamo ideje in potrebe, zato kot župan strdim k temu, da poskušam vzpostaviti neposreden stik z občani, sem dostopen ter pripravljen na komunikacijo z vsemi občani (uradne ure za občane, zbori občanov, občni zbori društev).

Kje vidite glavne priložnosti za razvoj občine?

Glede na naše naravne danosti predvsem v športno-rekreativnem turizmu in lesni panogi.

Kaj bodo razvojne prioritete v naslednjih letih?

Zagotoviti mladim boljše pogoje za bivanje in priložnost za zaposlovanje v domači občini ter širjenje turistične panoge.

Kje so glavni izzivi: na katerih področjih bo razvoj za Stražo posebej zahteven?

Povečati prepoznavnost občine in se osredotočiti na turizem.

In vaša vizija: kakšna bo Straža čez 20 let?

Občina bo komunalno, prometno in telekomunikacijsko opremljena, občina bo urejena, da se bodo občani in obiskovalci v občini bolje počutili, v občini bodo bivale zadovoljne mlade družine in še mnogo drugega.

Občina Škofja Loka

Kaj je po vašem mnenju največji razvojni dosežek občine Škofja Loka v zadnjih nekaj letih?

Z izgradnjo južne škofjeloške obvoznice v Poljansko dolino, hrbtencega vodovodnega omrežja ter komunalne infrastrukture za čiščenje in odvajanje vode smo skupaj z ostalimi tremi občinami na Loškem zagotovili stabilne temelje za nadaljnji trajni in trajnostni razvoj za nekaj prihodnjih generacij.

Z vzpostavitvijo Medpodjetniškega izobraževalnega centra Škofja Loka in izgradnjo južne povezovalne ceste v industrijsko cono Trata pa smo spet postali eno najbolj dinamičnih gospodarskih središč v državi.

Na kaj ste poleg tega še posebej ponosni?

Na zavedanje bogastva naše kulturne dediščine, ki je kombinacija fizične prenovne mestnega prostora, vzpostavitev privlačnih programov in vsebin ter dosežene ravni njenega varovanja in prepoznavnosti. Tudi globalni - Škofjeloški pasijon je bil leta 2016 kot prva enota iz Slovenije vpisan na UNESCO-v seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

Katera gibanja so najbolj zaznamovala vaš razvoj v zadnjih letih?

Zelo uravnotežen, skladen razvoj na vseh področjih. Močna ekonomska rast, soliden razvoj družbene infrastrukture, stabilne demografske razmere, lepo in urejeno bivalno okolje, prijetno, zeleno podeželje. Pri nas je prijetno in varno živeti.

Ti naši dosežki in prizadevanja niso ostali neopaženi. Občina Škofja Loka je leta 2014 prejela priznanje "Zlati kamen", kot razvojno najbolj prodorna slovenska občina.

V začetku leta 2017 pa smo se na posebni lestvici, ki jo pripravljata revija Moje finance, uvrstila med pet slovenskih občin, v katerih se najbolj živi.

Kaj bi opisali kot vašo dobro prakso in razvojne prioritete v naslednjih letih?

Sprejetje in udejanjanje "Strategije razvoja Občine Škofja Loka 2025+", ki smo jo sprejeli leta 2014. Predvsem pa priprava programa kvalitetnega staranja, realizacija lani sprejete strategije zdravstva z izgradnjo novega zdravstvenega centra in pospešena realizacija prometne strategije.

In vaša vizija: kakšna bo Škofja Loka čez 20 let?

Škofja Loka bo (do) takrat v Sloveniji prepoznana kot prostor z visoko kulturo bivanja, spodbudno okolje za podjetje in privlačen cilj za obiskovalce. Z enim stavkom – našo vizijo: "Zelena Loka, modro mesto".

Register nastanitvenih obratov in poročanje v turizmu

Z vzpostavitvijo novega registra AJPES sledi viziji postati osrednji registrski organ v državi ter pomemben vir zanesljivih, ažurnih in verodostojnih podatkov o vseh vrstah poslovnih subjektov. Poenostavitev poročanja v turizmu je skladna s strateško usmeritvijo sodelovanja AJPES pri odpravi administrativnih ovir, zbiranja podatkov na uporabniku prijazen način ter čim bolj učinkovitega zagotavljanja podatkov zainteresiranim uporabnikom in javnosti. S tem AJPES uresničuje svoj temeljni cilj - zagotavljanje transparentnosti poslovnega okolja ob nenehni skrbi za družbeno odgovorno ravnanje in povečevanje zadovoljstva uporabnikov.

AJPES je s 1.12.2017 vzpostavil Register nastanitvenih obratov

Prejšnji sistem poročanja podatkov v turizmu je pokazal, da je nujno potrebno pristopiti k odpravi administrativnih ovir, saj so bili poslovni subjekti zavezani poročati več institucijam – SURS, občine, Policija (in to vsaki posebej). Za poenostavitev poročanja je bilo potrebno predhodno zagotoviti, da so ustrezno in na enem mestu evidentirani vsi nastanitveni obrati. S tem namenom je AJPES vzpostavil Register nastanitvenih obratov. V registru se vodijo podatki o izvajalcih nastanitvenih obratov in podatki o nastanitvenih obratih.

Register nastanitvenih obratov je javen, saj so podatki iz registra brezplačno dostopni na spletni strani AJPES. Obstoječe nastanitvene obrate morajo zavezanci vpisati v register najkasneje do 28. februarja 2018. Izvajalci lahko predlog za vpis, spremembo ali izbris nastanitvenega obrata predložijo neposredno prek spletne aplikacije na portalu AJPES ali pa se osebno zglasijo na katerikoli izpostavi AJPES, ki bo za predlagatelja (izvajalca) opravila vpis prek spletne aplikacije.

Register nastanitvenih obratov je javen. Podatki iz registra so namreč brezplačno dostopni na spletni strani AJPES.

Vzpostavljena tudi aplikacija eTurizem AJPES – poročanje podatkov o gostih le na eno mesto

Nov je tudi način poročanja podatkov o gostih in prenočitvah. Izvajalci nastanitvene dejavnosti po novem poročajo podatke o gostih in prenočitvah le AJPES - prek spletne aplikacije »eTurizem«, ki je bila prav tako vzpostavljena s 1. 12. 2017. Izvajalci nastanitvene dejavnosti morajo dnevno poročati podatke o gostih in prenočitvah (najpozneje v 12 urah po prihodu gosta), mesečno pa statistične podatke (za pretekli mesec). Za oddajo podatkov prek spletnega portala AJPES je potrebno poleg vpisa v Register nastanitvenih obratov pridobiti še ustrezne pravice za poročanje.

Zavezanci, ki so že poročali Policiji, SURS in občinam prek starega sistema, morajo v prehodnem obdobju (od 1. 12. 2017 do 28. 2. 2018) pričeti s poročanjem prek spletne aplikacije eTurizem ali prek spletnega servisa AJPES s prvim dnevom naslednjega meseca po vpisu v Register nastanitvenih obratov. Zavezanci, ki še nikoli niso poročali Policiji, SURS in občinam (t.i. »novi zavezanci«) s poročanjem AJPES pričnejo z dnem, ko je nastanitveni obrat vpisan v register.

Od 1. 3. 2018 bo prijava gostov možna le še prek spletne aplikacije »eTurizem« na portalu AJPES, aplikacija »eGost« na spletni strani Policije pa bo prenehala delovati.

Podatke o gostih in prenočitvah je možno poročati:

- prek spletne aplikacije »eTurizem« (ročen vnos podatkov ali uvoz xml datoteke) ali
- prek spletnega servisa, v kolikor izvajalci nastanitvene dejavnosti vnašajo podatke o gostih v lastne recepcijske programe.

4AJP = 95

Z vami, za vas – že 15 let!

REGISTRI

LETNA POROČILA

BONITETNE OCENE

FINANČNI PODATKI

URADNE OBJAVE

STATISTIKE

VEM TOČKE

POBOT

Nepogrešljivi
v slovenskem poslovnem
okolju ter ponosni na 15 let
zbranih podatkov, dosežkov
in certifikatov.

horus

nagrajenec
2016

slovenska nagrada
za družbeno odgovornost
www.horus.si

SIQ

ISO 9001
Q-1581

**SRCU
PRIJAZNA
agencija**

ZANESLJIVI ENERGETSKI PRIHRANKI z energetske pogodbeništvom

- ✓ Poiščemo potencialne prihranke.
- ✓ Zasujemo najprimernejše tehnične rešitve.
- ✓ Izpeljemo projekt prenove tehničnih sistemov.
- ✓ Investiramo lastna sredstva in prevzamemo tveganja.
- ✓ Upravljamo, vzdržujemo in nadzorujemo.
- ✓ Investicijo poplačamo iz prihrankov.

Nadgradnjo ali posodobitev energetskega sistema prepustite Interenergu.

**REALIZACIJA
MOŽNA KOT NAROČILO
MALE VREDNOSTI
S POPLAČILOM
IZ PRIHRANKOV**

INTERENERGO d.o.o.

Tivolska cesta 48
1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 620 37 00

E-pošta: info@interenergo.si

www.interenergo.si